

กรมวัฒนธรรมทางทหารเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าดี อำเภอท่าดี จังหวัดเดช

เอกฉัตร กนเรศตร

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นงานหนึ่งของกรมศึกษาธิการศึกษาและวัฒนธรรมทางบ้าน

สาขาวิชาวิจิตรศิลป์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๒

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าดี อำเภอท่าดี จังหวัดเลย

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

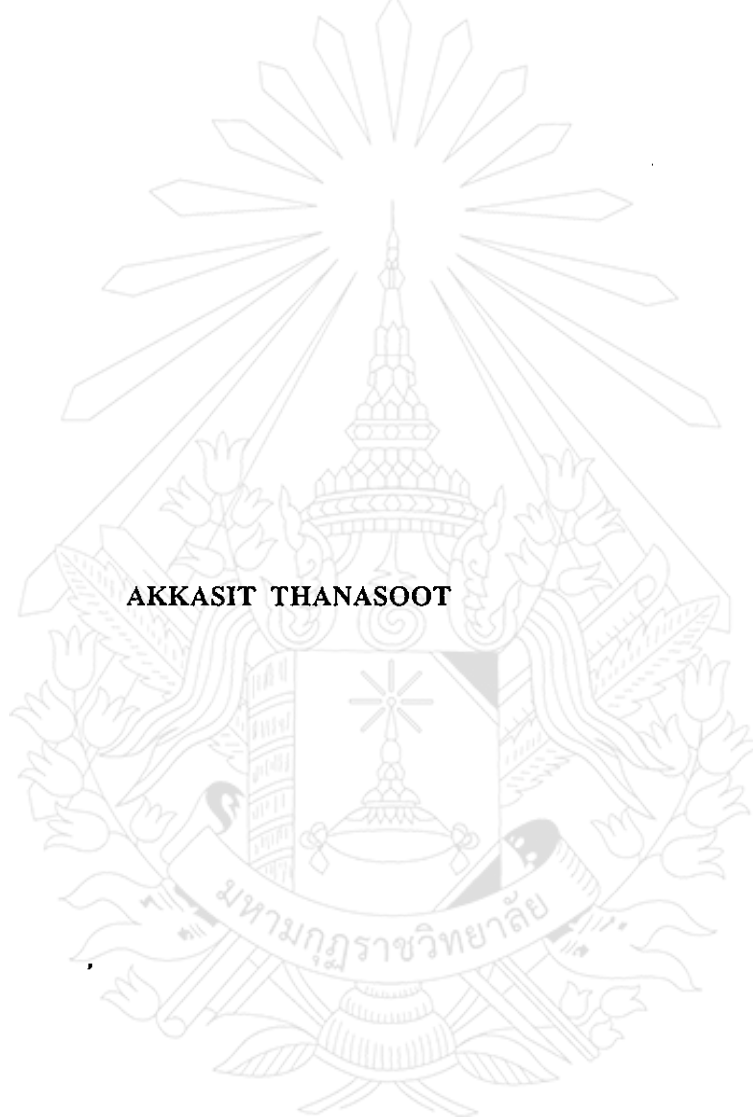
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2552

B 16589

**THE POLITICAL PARTICIPATION OF PEOPLE IN THAI LOCAL
GOVERNMENT: A CASE STUDY OF THALI
MUNICIPALLITY, THALI DISTRICT,
LOEI PROVINCE**

AKKASIT THANASOOT

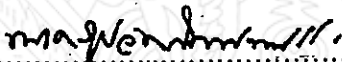
**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS DEPARTMENT
OF GOVERNMENT GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2552 (2009)**

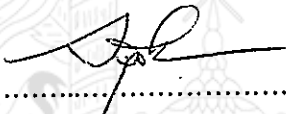
หัวข้อสารนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ จังหวัดเลย
ชื่อนักศึกษา : เอกสิทธิ์ ฐานะสูตร
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : พระวรราช สีลาวัณ (ดร.)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : พระครูปริยัติสังข์ญาณ

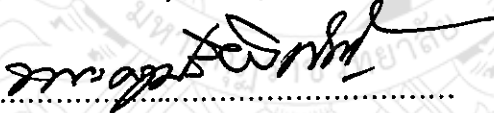
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้ เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

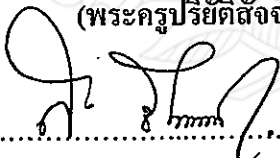

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(พระวรราช สีลาวัณ (ดร.))

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(พระครูปริยัติสังข์ญาณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไชยวุฒิ มนตรีรักษ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : The Political Participation of people in Local Administrative Organization :
A Case Study of Thali Tambon Municipality, Thali District, Loei Province

Student's Name : Akkasit Thanasoot

Department : Government

Advisor : PhraWarawut Sirawutho (Dr.)

Co-Advisor : Pharkrupariyatsajjayarn

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

P.W. Raeka Advisor
(PhraWarawut Sirawutho (Dr.))

Pharkrupariyatsajjayarn Co-Advisor
(Pharkrupariyatsajjayarn)

S. Chaimusik Member
(Asst. (Emeritus). Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

Chaiwut Montreerak Member
(Asst. Prof. Chaiwut Montreerak)

หัวข้อสารนิพนธ์	: การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย
ชื่อนักศึกษา	: เอกสิทธิ์ ฐานะบุตร
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระวรราช ธีลาวัณ (ดร.)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: พระครูปริยัติสัจจญาณ
ปีการศึกษา	: 2552

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่จังหวัดเลย และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล ท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลยงาน วิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนในเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลยจังหวัดเลย จำนวน 1,555 คน คำนวณหากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่ ได้จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยใช้สถิติ t-test และ F-test

ผลการวิจัย พบว่า

1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ และด้านการตรวจสอบ ในขณะที่ด้านการแสดงความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการตรวจสอบแตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติแตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง

เมืองด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการแสดงความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น จากการค้นพบนี้ทำให้ทราบว่าประชาชนยังขาดความสามารถในการแสดงความคิดเห็น จำเป็นอย่างยิ่งที่เทศบาลต้องบ่มเพาะหากลยุทธ์หรือแนวทางในการให้ประชาชนอยากแสดงความรู้ความสามารถที่มีอยู่ เพราะหากประชาชนไม่ยอมแสดงออกด้านความคิดแล้ว เป็นเรื่องยากมากที่จะได้ข้อมูลการพัฒนาหน่วยงาน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จึงควรมีการจัด โครงการเสริมศักยภาพเพิ่มความรู้ความสามารถให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง

Thematic Title : **The Political participation of people in Thali Local Administrative Organization : A Case study of Thali Tambon Municipality, Thali, Loei**

Student's Name : **Akkasit Thanasoot**

Department : **Government**

Advisor : **PhraWarawut Sirawutho (Dr.)**

Co-Advisor : **Phrakhrupariyatsajjayarn**

Academic Year : **B.E. 2552 (2009)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were as follows : 1) to study the political participation of people in the Local Administrative Organization in Thali Tambon Municipality, Thali, Loei, 2) to compare the political participation of people in the Local Administrative Organization in Thali Tambon Municipality, Thali, Loei. 3) to study the problems and the way to encourage the participation of people in the Thali Tambon Municipality, Thali, Loei, Tambon Municipality, Thali, Loei. The research was a quantitative research. The samples were 320 from 1,555 people of the Local Administrative Organization in Thali Tambon Municipality, Thali, Loei. Estimation the sample size in the research by using stratified sampling method of Taro Yamane. The research instrument were questionnaires. Analyzing data by using a package of computer program for Social Science research. The research statistics were frequencies, percentages, means, standard deviation, t-test, and F-test.

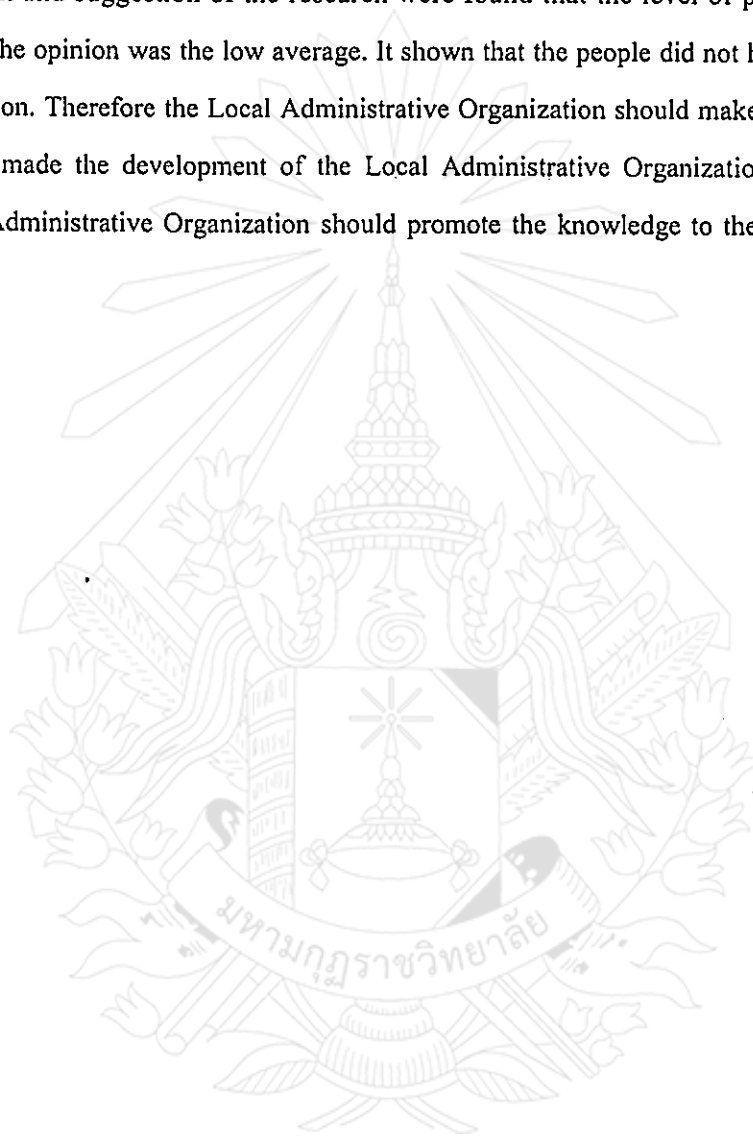
The results of research were found as follows :

1) The level of the political participation in the overall was at the moderate level. Considering in aspects were found that a making the commune and development planning aspect was a highest average. The second was the participation in a decision and performing aspect, and the least average was the checking aspect.

2) The comparison result of the political participation were found that people were different in sexes, jobs, and the time that stayed in the area, they had the difference in the checking aspect of the political participation. The people were different in ages, they had the difference in a making

the commune and development planning aspect and a decision and performing aspect of the political participation. Also the people were different in education levels, they had the difference in giving an opinion, making the commune and development planning, and making a decision and performing of the political participation at a .05 level of significance.

3) The problem and suggestion of the research were found that the level of people's participation in giving the opinion was the low average. It shown that the people did not have the ability to give the opinion. Therefore the Local Administrative Organization should make people show their opinion, it made the development of the Local Administrative Organization to be easier, and the Local Administrative Organization should promote the knowledge to the people continuously.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีนั้น ด้วยความกรุณาจากพระเดชพระคุณเจ้าพระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ ซึ่งท่านได้ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ พระวราวุธ สีลาวุโร (คร.) ได้ให้เกียรติเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และพระครูปริยัติสังญาณ ได้ให้เกียรติเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม ทั้งสามท่านได้ให้คำแนะนำถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไชยวุฒิ มนตรีรักษ์ อาจารย์ผู้สอนงานวิจัยและคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้กับข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้าเกิดแนวคิดในการทำวิจัย และได้เพียรพยายามทำงานสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ทุกท่านที่มีเมตตาอนุเคราะห์ในการแนะนำปรับปรุงเนื้อหาบางส่วนของสารนิพนธ์ให้เกิดความสมบูรณ์ ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณอาจารย์สุรพล พรหมกุล ที่ได้ช่วยให้คำปรึกษาด้านการเก็บข้อมูลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณนายสุรชน เนรมิตพานิชย์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณนิติปริญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการติดต่อประสานงาน คอยเป็นกำลังใจ และให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเพื่อบูชาพระคุณบิดามารดา และบูรพาจารย์ ที่กรุณาให้การศึกษาอบรมสั่งสอน ให้สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด และมีคุณธรรม อันเป็นเครื่องชี้นำส่องสว่างความสำเร็จในชีวิตของผู้วิจัย

เอกสิทธิ์ ชนะสูตร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	17
2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองรูปแบบเทศบาล	22
2.4 สภาพข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ศึกษา	34
2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	41
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	53

บทที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย	54
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
3.2	เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	55
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
3.4	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	56
3.5	การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	57
3.7	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
4.1	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
4.2	ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	60
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	63
	ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	68
	ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วม ทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากแบบสอบถาม ปลายเปิด	83
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
5.1	สรุปผลการวิจัย	86
5.2	อภิปรายผล	88
5.3	ข้อเสนอแนะ	89
	5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	89
	5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	90

บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	95
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม	96
ภาคผนวก ข หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม	98
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	104
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	106
ภาคผนวก จ คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	113
คำความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	
ประวัติผู้วิจัย	116

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	60
ตารางที่ 4.2 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	60
ตารางที่ 4.3 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการศึกษา	61
ตารางที่ 4.4 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ	61
ตารางที่ 4.5 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	62
ตารางที่ 4.6 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวม และรายด้าน	63
ตารางที่ 4.7 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการแสดงความคิดเห็น โดยภาพรวม และรายข้อ	64
ตารางที่ 4.8 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองจัดทำส่วนท้องถิ่นด้านการประชาคมและแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ	65
ตารางที่ 4.9 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ โดยภาพรวม และรายข้อ	66
ตารางที่ 4.10 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการตรวจสอบ โดยภาพรวม และรายข้อ	67
ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ	68
ตารางที่ 4.12 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุ	69
ตารางที่ 4.13 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอายุ	69

ตารางที่ 4.25	แสดงค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษา	75
ตารางที่ 4.26	แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามระดับการศึกษา	76
ตารางที่ 4.27	แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ	76
ตารางที่ 4.28	แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอาชีพ	77
ตารางที่ 4.29	แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามอาชีพ	77
ตารางที่ 4.30	แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามอาชีพ	78
ตารางที่ 4.31	แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามอาชีพ	78
ตารางที่ 4.32	แสดงค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามอาชีพ	79
ตารางที่ 4.33	แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	79
ตารางที่ 4.34	แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	80
ตารางที่ 4.35	แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	80

ตารางที่ 4.36	แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	81
ตารางที่ 4.37	แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	81
ตารางที่ 4.38	แสดงค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	82
ตารางที่ 4.39	แสดงค่าความถี่ (Frequency) เกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าดี อำเภอท่าดี จังหวัดเลย	83

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 2.1 สรุปรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

53

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเมืองการปกครองของไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มาตรา 2 ได้บัญญัติไว้ว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ เป็นที่บ่งให้ทราบชัดว่าระบบการเมืองการปกครองของประเทศเรานั้น มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของชาติ และการปกครองระบอบดังกล่าวนี้เป็นอุดมการณ์อันสูงสุดของชาติ การปกครองระบอบประชาธิปไตยนี้อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนดังมาตรา 3 แห่ง รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติไว้ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางได้ให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจ ไปให้หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและชุมชน โดยมีองค์กรที่รับผิดชอบ มีอิสระในการใช้ดุลยพินิจ มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาค แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มีอธิปไตยในตัวเอง ยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลางตามวิธีที่เหมาะสมการปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยระดับชาติ เพราะเป็นสถาบันที่ฝึกหัดให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมทางสังคมและการเมืองการปกครองที่ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่น ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง เกิดความหวงแหนและรับผิดชอบต่อชุมชน ซึ่งเป็นผลให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีหลายรูปแบบ แต่ที่สอดคล้องกับการปกครองระดับชาติมากที่สุดคือ เทศบาล¹

หลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น คือเป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้น โดยกฎหมายมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอนมีอำนาจอิสระในการบริหารมืองบประมาณและรายได้เป็นของตนเอง คณะผู้บริหารองค์กรได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นทั้งหมด หรือ

¹บุญเรือง บูรภัคดิ์, แนวคิดการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2547), หน้า 24.

บางส่วนความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นนั้น เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น เพราะประชาชนในท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาดีกว่าคนภายนอก ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เท่ากับเป็นการฝึกให้ได้เรียนรู้การปกครองระดับชาติ แบ่งเบาภาระด้านการเงินและอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ หากท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมั่นคง แข็งแรงมีเสถียรภาพประชาชนย่อมมีความเชื่อมั่นต่อผู้บริหาร ซึ่งนอกจากเป็นการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระรัฐบาลแล้ว ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเองด้วย²

เทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลตำบลท่าลี่ ต่อมาได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลท่าลี่ ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 เทศบาลตำบลท่าลี่ มีพื้นที่ 5 ตารางกิโลเมตร มีครัวเรือน จำนวน 720 ครัวเรือน ประชากร โดยรวมจำนวนทั้งสิ้น 2,076 คน เป็นประชากรชาย จำนวน 1,024 คน เป็นประชากรหญิง จำนวน 1,052 คน ความหนาแน่นของประชากร จำนวน 415 คนต่อตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำไร่ ทำนา และทำสวน โดยประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างเพียงส่วนน้อย ทำให้รายได้เฉลี่ยของประชากร คิดเป็นจำนวน 45,000 บาทต่อคนต่อปี เทศบาลตำบลท่าลี่ ประกอบด้วย 2 หมู่บ้าน คือ บ้านท่าลี่ หมู่ที่ 2 และบ้านท่าลี่ หมู่ที่ 3 และสามารถแบ่งแยกออกเป็นชุมชนได้ 4 ชุมชน คือ ชุมชนทรงมะศิริ ชุมชนพิทักษ์ราษฎร์ ชุมชนวัดโพธิ์ศรี และชุมชนสิทธิประสงค์ อาณาเขตทิศเหนือจรดทุ่งนาโพธิ์ บ้านเมียง ตำบลหนองผือ ทิศใต้จรดบึงวังสลิ้ม บ้านท่าลี่ ตำบลท่าลี่ ทิศตะวันออกจรดลำน้ำคาน บ้านโนนสว่าง ตำบลท่าลี่ ทิศตะวันตกจรดห้วยน้ำวิก บ้านท่าลี่ ตำบลท่าลี่ โครงสร้างการบริหารงานเทศบาลตำบลท่าลี่ ประกอบด้วย

- 1) สภาเทศบาลตำบลท่าลี่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหารของคณะผู้บริหาร
- 2) คณะผู้บริหาร ทำหน้าที่เป็น ฝ่ายบริหารเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย ตลอดจนแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน และรองนายกเทศมนตรี จำนวน 2 คน
- 3) พนักงานเทศบาลเป็นข้าราชการประจำ โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ฝ่ายประจํารวมพนักงานเทศบาลทำหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการต่างๆ ที่คณะผู้บริหารกำหนดไว้ เทศบาลตำบลท่าลี่ มีพนักงาน จำนวน 21 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 1 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 11 คน และพนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 19 คน ทำหน้าที่ให้บริการประชาชนใน

²ประธาน คงฤทธิศึกษากร, การกระจายอำนาจการปกครองในเทศบาล, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง, 2539), หน้า 93.

การบริการสาธารณะต่างๆ ที่สำคัญตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม³

ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าวิจัยสนใจ ที่จะศึกษาถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ซึ่งเทศบาลตำบลท่าลี่เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ยังคงต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นที่ค่อนข้างน้อย เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากกว่าเดิม มีการแสดงความคิดเห็น กล้าเสนอ กล้าแย้งในสิ่งที่ยังคงต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้มาซึ่ง “สิ่งที่ถูก ที่ควร” ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้มีอิทธิพลทางการเมือง แบบเดิมเดิม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาการทางด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ จึงต้องการที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจัง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ ในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทางด้านการประชาธิปไตย และการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าลี่อย่างยั่งยืน เป็นเทศบาลที่ท้องถิ่นมีการพัฒนาทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และประชาชนชาวเทศบาลตำบลท่าลี่ที่มีคุณภาพมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งเทศบาลที่มีการปกครองโดยประชาชนชาวเทศบาลตำบลท่าลี่ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

1.3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

³เทศบาลตำบลท่าลี่, แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552-2554), (เลข : เทศบาลตำบลท่าลี่, 2552), หน้า 6, 8-9.

1.3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

1.3.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

1.3.5 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษาดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย จำนวน 1,555 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ และด้านการตรวจสอบ

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ พื้นที่ทำการศึกษารั้งนี้ คือ ทุกชุมชนในเขตการปกครองของเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย จำนวน 4 ชุมชน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

1.5.4 สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปวางแผนเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตปกครองของเทศบาลตำบลท่าลี่ต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในด้านต่างๆ ทางการเมืองตามความสมัครใจและถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งมีจุดหมายให้เกิดผลโดยตรงและทางอ้อมที่ต้องการมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย การดำเนินงานของหน่วยการปกครองระดับท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของเทศบาลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการร่วมปฏิบัติ หมายถึง ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม/แผนงาน โครงการที่เทศบาลจัดขึ้น และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

การแสดงความคิดเห็น หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของประชาชนหรือกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างโดยสมัครใจ ที่เทศบาลจัดหรือดำเนินขึ้น

การเมือง หมายถึง แบบแผนความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่คงอยู่ ซึ่งเกี่ยวกับอำนาจ กฎเกณฑ์ และความมีอำนาจเป็นประการสำคัญทางการเมืองท้องถิ่น

เทศบาล หมายถึง หน่วยงานราชการ ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน โดยมีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2546) เช่น มีอำนาจและหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม เฉพาะเทศบาลตำบลท่าลี่-อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับอายุ คือ 1) 18-30 ปี 2) 31-40 ปี 3) 41-50 ปี 4) 51 ปีขึ้นไป

อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 อาชีพ คือ 1) อาชีพเกษตรกร 2) อาชีพค้าขาย 3) อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และ 4) อาชีพรับจ้างทั่วไป

การศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษา/ปวช. 3) ปวส./อนุปริญญา 4) ปริญญาตรี หรือ สูงกว่าปริญญาตรี

รายได้ หมายถึง ค่าตอบแทนทั้งที่เป็นเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้จากการประกอบอาชีพ ระยะเวลาที่อยู่ หมายถึง ระยะเวลาที่ได้มาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล โดยเริ่มนับตั้งแต่มาตั้งถิ่นฐานเป็นการถาวร

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ หมายถึง ระยะเวลาของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย เป็นระยะเวลาติดต่อกัน แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ 1) ต่ำกว่า 5 ปี 2) 6-10 ปี และ 3) 11 ปีขึ้นไป

สภาพการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง ลักษณะทั่วไปที่มีอยู่จริง ในการเปิดโอกาสให้กลุ่มต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น อาจเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ

ประชาชน หมายถึง ผู้นำชุมชน หัวหน้าครอบครัว ประชาชนทั่วไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ที่มีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

การจัดทำประชาคม หมายถึง การประชุมเพื่อปรึกษาหารือเพื่อหามติและความเห็นชอบเกี่ยวกับความต้องการของผู้เข้าร่วมประชาคม

แผนพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาตำบลท่าลี่ ที่เทศบาลตำบลท่าลี่ ได้จัดการประชุมเพื่อรับทราบความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนและนำมาจัดทำเป็นแผนพัฒนาตำบล

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ตามความสมัครใจของผู้เข้าร่วม ซึ่งมีผลต่อการกำหนดนโยบาย การดำเนินงานของเทศบาล

ความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานของทุกวงการให้มีความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

การตรวจสอบ หมายถึง ความถี่ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้างานวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.2 แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองรูปแบบเทศบาล
- 2.4 สภาพข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านต่างๆ การมีส่วนร่วมในการอธิบายความสำคัญ ความสอดคล้องกับสภาพทางสังคม สภาพประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตของประชาชน โดยอาจส่งให้งานที่ทำเสร็จหรือล้มเหลวต่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ก็ได้ ได้มีผู้ให้แนวคิดและให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้มากมายดังต่อไปนี้

ธนวัฒน์ ปิ่นแก้ว ได้กล่าวถึงลักษณะทฤษฎีการมีส่วนร่วม 5 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อม ทฤษฎีการสร้างขวัญคนในชาติ ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกร่วมกัน ทฤษฎีสร้างผู้นำและทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร¹ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

¹ธนวัฒน์ ปิ่นแก้ว, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของเยาวชนในกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล : กรณีศึกษาศูนย์เยาวชนตำบลนาพันสาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี”, ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 2539, หน้า 2.

1. ทฤษฎีเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้การพูด หรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา การขัดแย้งในการปฏิบัติและถ้าจะให้ผลผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้อย่างแจ่มแจ้ง สรุปได้ว่า การเกลี้ยกล่อมเป็นเรื่องที่ต้องตรงกับความต้องการที่ประชาชนพอใจอยู่แล้ว

2. ทฤษฎีการสร้างขวัญกำลังใจในชาติ คนเรามีความต้องการทั้งกายและใจ ถ้าคนเรามีขวัญดี ผลการทำงานนั้นก็จะสูงตามไปด้วย ถ้าขวัญไม่ดีผลการทำงานก็จะต่ำ ทั้งนี้ เนื่องมาจากขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่างๆ นั่นเอง การสร้างขวัญให้ดีต่างก็พยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอารัดเอาเปรียบให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามถ้าคนทำงานมีขวัญดีก็จะเกิดความสำคัญในการรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีต่อหน่วยงานทั้งในส่วนที่บุคคลและขวัญของกลุ่ม จะเห็นได้ว่าการสร้างขวัญของคนย่อมนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นกัน

3. ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกรักชาตินิยม ปัจจัยประการหนึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วม คือ การสร้างความรู้สึกรักชาตินิยม เรื่องผลประโยชน์ของชาติที่มีความพอใจในชาติของตนเอง พอใจในเกียรติภูมิ จงรักภักดีต่อท้องถิ่น

4. ทฤษฎีสร้างผู้นำ การสร้างผู้นำจะช่วยให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมกลุ่มคน จูงใจไปยังเป้าประสงค์ โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจมีทั้งผู้นำที่ดี เรียกว่า ผู้นำปฏิฐานหรือผู้นำพลวัต คือ ผู้นำที่เคลื่อนไหว ทำงานเพื่อพัฒนาอยู่เสมอ ส่วนผู้นำที่ไม่ดีคือ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ เรียกว่า ผู้นำนิเสธ ผลของการสร้างทฤษฎีผู้นำ จึงเกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดีย่อมนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ด้วยดีนั่นเอง

5. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร การใช้ระบบบริหารราชการในการระดมความร่วมมือ เป็นวิธีหนึ่งที่ย่างและกฎหมายระเบียบแบบแผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดที่ดีที่สุด ในเรื่องการบริหารเพราะธรรมชาติของคนถ้าทำงานด้วยความสมัครใจ ไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็จะไม่เป็นไปตามนโยบาย และความจำเป็นของรัฐ ดังนั้น การใช้แบบบริหารราชการเป็นการยับยั้งให้ปฏิบัติงานตามนโยบายเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ยิวต์นน์ วุฒิเมธิ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับ

ผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง และการที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและจำเป็นจะต้องยอมรับปรัชญาว่า มนุษย์ทุกคนต่างปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของกลุ่ม ขณะเดียวกันจะต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและการชี้แนะที่ถูกต้อง²

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การทำงานร่วมกับกลุ่ม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจโดยกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพคือ ถูกจังหวะ และเหมาะสมกับทั้งกระทำการงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้ แสดงว่าการมีส่วนร่วมเป็นผลของความร่วมมือร่วมใจการประสานงานและความรับผิดชอบ³

ไพรัตน์ เศรษฐินทร์ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกันในเรื่องต่อไปนี้จะบรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้⁴

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึงการทำงานร่วมกันในกิจกรรมของชุมชนหมู่บ้าน โดยร่วมกันคิดหาแนวทางวิธีการในการตัดสินใจเลือกแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานลงมือปฏิบัติร่วมกันหรือให้การสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานในกิจกรรมที่ตัดสินใจร่วมกันไว้ รวมทั้งรับประโยชน์จากกิจกรรมที่ดำเนินการนั้นๆ ร่วมกัน

²ยูวัฒน์ วุฒิเมธี, การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : พัฒนาชุมชน, 2536), หน้า 25-28.

³นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์, กลวิธีแนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, 2527), หน้า 6-7.

⁴ไพรัตน์ เศรษฐินทร์, นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, 2527), หน้า 6-7.

การมีส่วนร่วมนั้นมีความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน ครอบคลุมการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและของสังคมได้ร่วมกิจกรรมซึ่งนำไปสู่กระบวนการพัฒนาและเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2. การที่มีส่วนร่วมสะท้อนการเข้าเกี่ยวข้องโดยสมัครใจและเป็นประชาธิปไตยในกรณีต่อไปนี้

2.1 การแบ่งสรรพัฒนาผลประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน

2.2 การตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบายการวางแผนและการดำเนินการ โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

2.3 การสร้างโอกาสเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน

3. เมื่อพิจารณาในแง่นี้ การมีส่วนร่วมเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรงและทรัพยากรเพื่อพัฒนากับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนลงแรง ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ จะช่วยก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับผลประโยชน์ที่ได้

4. ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจผิดแผกแตกต่างกันไปตามเศรษฐกิจ ของประเทศนโยบายและโครงสร้างการบริหารรวมทั้งลักษณะเศรษฐกิจสังคมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการแต่ปัจจัยสำคัญในการประกันให้ เกิดกระบวนการพัฒนาที่มุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน

นอกจากนี้การมีส่วนร่วมมีลักษณะ ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ในชุมชนรวมถึงความต้องการของชุมชน

2. ร่วมคิดสร้างรูปแบบ และวิธีการแก้ไขลดปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน

3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงาน หรือ โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขเพื่อสนองความต้องการของชุมชน

4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

5. ร่วมจัดปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. ร่วมลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชนตามความสามารถของตนเอง

7. ร่วมปฏิบัติตามแผนนโยบายแผนงาน โครงการกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย

8. ร่วมควบคุมติดตามประเมินผล และบำรุงรักษา โครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

กล่าวโดยสรุป ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นจะเห็นได้ว่าประชาชนต้องเข้ามา มีส่วนร่วมเป็นผู้คิดค้นปัญหาเป็นผู้นำพาทุกอย่างซึ่งไม่ใช่การกำหนดจากภายนอกประชาชน หรือ ชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการและควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากร และ ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคมและได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปแบบการตัดสินใจการกำหนดชะตาชีวิตของคนอย่างเป็นตัวของตัวเอง

2.1.2 ลักษณะและกระบวนการของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในลักษณะต่างๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจว่าจะศึกษาในด้านใด ดังนี้

เจมส์ คี บีนทง ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงาน⁵

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายการพัฒนา คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหา สาเหตุของปัญหาและการลดปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงลดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาและลดปัญหาของชุมชน เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบาย หรือแผนงาน หรือ โครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

⁵เจมส์ คี บีนทง, การระดมประชาชนเพื่อพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539), หน้า 11-13.

8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้ ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาล ให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป⁶

สมพันธ์ เตชะอธิก กล่าวถึงการมีส่วนร่วมและการพึ่งตนเองของชาวบ้านว่าจำเป็นต้องเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาตั้งแต่เริ่มคิด แลกเปลี่ยนความคิดใน โครงการต่างๆ การตัดสินใจทำหรือไม่ทำ และดำเนินการ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น เน้นการพึ่งตนเอง เป็นหลักการมากกว่าที่จะคิดพึ่งพาจากภายนอก⁷

จากแนวคิดทฤษฎี ที่กล่าวข้างต้นมานั้น การมีส่วนร่วมของประชาชน นั้นควรจะเริ่มต้น การสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนให้เขามีความรู้สึกเป็นเจ้าของ โครงการกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นซึ่ง จะทำให้เกิดการหวงแหน รักษา กิจกรรมต่าง ๆ เสมือนเป็นของตนเอง การใช้ประโยชน์ หรือการ รับประโยชน์จากโครงการก็จะเกิดประโยชน์สูงสุด คู่มากับการลงทุน ซึ่งพอสรุปได้ว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ดังนี้

1. การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับฟังข้อมูลข่าวสาร
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมคิดในจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
3. ร่วมตัดสินใจและร่วมปฏิบัติตามแผนงาน โครงการตลอดจนแก้ไขปัญหาของชุมชน เช่น ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาโรคเอดส์ เป็นต้น และรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง เช่น ร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ จัดจ้าง ร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมทางด้าน วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ
4. ร่วมตรวจสอบองค์การบริหารส่วนตำบลในการใช้จ่ายงบประมาณ และเรื่องอื่นๆ การที่จะสามารถให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นย่อมนำสู่ความ เจริญของท้องถิ่น และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้น

กรณีศึกษา ชุมชน ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 10 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
2. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
3. การมีส่วนร่วมประชุม
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน
5. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม

⁶ไพรัตน์ เจริญรินทร์, นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา ปัจจุบัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท, อ่างแก้ว, หน้า 6-7.

⁷สมพันธ์ เตชะอธิก, ใฝ่ฝันเพื่อหมู่บ้าน, (กรุงเทพมหานคร : เติสัน, 2531), หน้า 63.

6. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้าง
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค
9. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์
10. การมีส่วนร่วมออกเงิน⁹

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ ได้กล่าวว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมมีหลายลักษณะหลายระดับ ตั้งแต่การเป็นสมาชิกจนถึงเป็นผู้นำ ดังนี้

1. เป็นประธานกรรมการ
2. เป็นกรรมการ
3. เป็นสมาชิก
4. เป็นสมาชิกที่เข้าร่วมการประชุม
5. เป็นสมาชิกผู้นั้นเล่นบตอะไรในที่ประชุม
6. เป็นสมาชิกที่บริจาคเงินช่วย
7. เป็นสมาชิกผู้นั้นทำอะไรในระหว่างประชุม⁹

2.1.3 สาเหตุที่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพัฒนาในด้านต่างๆ โดยหน่วยงานภาครัฐช่วยเป็นไปได้อย่างภาคภูมิใจ ความร่วมมือจากประชาชน กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนา รวมถึงการที่รัฐบาลพยายามให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากที่สุดนั้น เนื่องจากเหตุผลและความจำเป็น 3 ประการ คือ การที่โลกเปลี่ยนแปลงไป แรงกดดันจากภายนอก และแรงกดดันจากภายใน¹⁰

⁹กรรณิกา ชมดี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2524, หน้า 13.

⁹นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, แนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, 2527), หน้า 183-185.

¹⁰กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง, หลักการและเทคนิคการสร้างเสริม การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : สาธารณสุขมูลฐานภาคกลาง, 2540), หน้า 23-25.

1. การที่โลกเปลี่ยนไป การเปลี่ยนแปลงไปของโลกนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนไปของสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี ตลอดจนแนวคิดของประชาชน เช่น การเป็นยุคแห่งการแสดงออกทางความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ยุคของเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร ที่มีความสะดวกรวดเร็วสามารถทราบข่าวสารข้อมูลได้จากทั่วทุกมุม โลกในเวลาอันสั้นยุคของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ระเบียบกฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจของประชาคมโลก

2. แรงกดดันจากภายใน นอกเหนือจากแรงกดดันจากโลกที่เปลี่ยนไป และแรงกดดันจากภายนอกดังกล่าวข้างต้นที่มีผลต่อความจำเป็นที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเพราะกระแสความรุนแรงของกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงนั้นหากอาศัยความสามารถของภาครัฐเพียงลำพังคงไม่สามารถจะฝ่าฝืนไปได้ ดังนั้น จึงจำเป็นที่ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งขณะนั้นมีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากได้มีกระแสความคิดที่สำคัญ ๆ เกิดขึ้น คือ สิทธิหน้าที่ของประชาชน

ดังนั้น สาเหตุที่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ได้แก่ การที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปมีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารอย่างกว้างขวาง ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วไม่จำกัดสื่อและพรมแดน สังคมที่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ประกอบกับการที่รัฐธรรมนูญให้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนมากขึ้น รวมทั้งการแสวงหาความร่วมมือของประชาชนย่อมจะสามารถพัฒนางานด้านต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์และตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนและเป็นการป้องกันการต่อต้านจากประชาชน ซึ่งก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาต่าง ๆ

2.1.4 หลักการพิจารณาให้ประชาชนมีส่วนร่วม

หลักการพิจารณาให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการสาธารณะใดๆ จะพิจารณาจาก 4 ประเด็น ได้แก่ ประเภทของกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วม ลักษณะการเข้าร่วม ประเภทของการเข้าร่วม และผลงานของการเข้าร่วม สุภรณต์ โรจนวงศ์ และคณะได้ให้หลักการในการพิจารณาให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาต่างๆ ไว้ดังนี้

1. ประเภทของกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วม เนื่องจากในสังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำทางชนชั้น และมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความหลากหลายทางชนชั้น ความเข้าใจต่อลักษณะของผู้มีส่วนร่วมเป็นเรื่องสำคัญ และแยกแยะกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การจัดกระบวนการสอดคล้องกับวัฒนธรรมของผู้เข้าร่วมที่จะมีบทบาทการมีส่วนร่วมในทุกระดับได้อย่างแท้จริง โดยไม่ถูกรอบงำจากกลุ่มเป้าหมายที่มีความเหนือกว่าทั้งด้านข้อมูล เงินตราและอำนาจ

2. ลักษณะการเข้าร่วมต้องมีหลายรูปแบบ มีความยืดหยุ่นทั้งระยะเวลา ขอบเขตการเข้าร่วม พื้นฐานการเข้าร่วม โดยพิจารณาจากพื้นฐานของวัฒนธรรมของผู้เข้าร่วมและโครงสร้างของสังคมของผู้เข้าร่วม ซึ่งควรเริ่มต้นจากบุคคล ชุมชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม

3. ประเภทการเข้าร่วม ควรเริ่มต้นตั้งแต่ก่อนการตัดสินใจ ซึ่งต้องมีหลายวิธีการตั้งแต่การโน้มน้าวจิตใจ การให้การศึกษา การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การปรึกษาหารือร่วมกัน การร่วมมือกัน การมอบหมายอำนาจหน้าที่ การให้ประชาชนตัดสินใจ และภายหลังการตัดสินใจต้องมีส่วนร่วมทั้งการดำเนินการ การได้ประโยชน์ การประเมินผลติดตามและการแก้ไขผลของการเข้าร่วมประเมินผลว่า ผู้เข้าร่วมได้รับการปฏิบัติอย่างไร ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐกับประชาชนเพียงใด¹¹

2.1.5 เกณฑ์การประเมินการมีส่วนร่วม

ในขั้นสุดท้ายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ จะต้องมีการประเมินผล การประเมินผลในที่นี้จะเป็นการประเมินการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนานั้น ๆ ทั้งนี้การประเมินผลย่อมต้องอาศัยเกณฑ์ประเมินเพื่อช่วยในการเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีผู้กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินผลการมีส่วนร่วม¹² ไว้ดังนี้

การประเมินการมีส่วนร่วมไว้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณและตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

1. ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ (Quantitative Indicators) ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

1.1 ตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Indicator) ได้แก่ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการและการได้รับผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ

1.2 ตัวชี้วัดเชิงองค์กร (Organization Indicator) ได้แก่ จำนวนของประชาชนในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ หรือจำนวนประชาชนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรในการดำเนินงานโครงการ นอกจากนี้ยังรวมถึงความถี่หรือจำนวนครั้งของการจัดประชุมร่วมกับประชาชนและการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกในองค์กรตลอดระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

¹¹สุกรานต์ โรจนวงศ์ และคณะ, สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2540-2541, (กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2542), หน้า 35.

¹²เรื่องเดียวกัน, หน้า 35.

1.3 ตัวชี้วัดด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการ (Participation in Project Activities) ได้แก่ การสร้างกลุ่มเพื่อเข้ามามีส่วนในโครงการ จำนวนและอัตราการเข้าร่วมประชุมกลุ่ม จำนวนของสมาชิกที่เข้าร่วมดำเนินการในโครงการ จำนวนครั้งทั้งหมดที่สมาชิกเข้าร่วมในกิจกรรมของโครงการและจำนวนสมาชิกที่ต้องการดำรงตำแหน่งในองค์กร

1.4 ตัวชี้วัดด้านการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการ (Development Momentum) ได้แก่ จำนวนสมาชิกที่มีความตระหนักและร่วมในการพัฒนาด้านการบริหารขององค์กร จำนวนสมาชิกที่ได้รับการอบรมจากโครงการ จำนวนของการประสานความร่วมมือร่วมกับโครงการอื่นที่คล้ายคลึงกัน ความยั่งยืนขององค์กร และความสามารถในการรักษาการพัฒนาโครงการ

2. ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ (Qualitative Indicator) ประกอบด้วยเกณฑ์ในการประเมิน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

2.1 การเติบโตขององค์กร ได้แก่ การสร้างโครงสร้างภายในองค์กร การกำหนดบทบาทของสมาชิกกลุ่ม ภาวะผู้นำในองค์กรและรูปแบบทั่วไปของโครงสร้างองค์กร

2.2 พฤติกรรมกลุ่ม (Group Behavior) ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมปกติของสมาชิกขององค์กร การเกิดความรู้สึกในการมีส่วนร่วมและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการตัดสินใจร่วมกับกลุ่ม ตลอดจนความสามารถในการวิเคราะห์และอธิบายประเด็นปัญหาขององค์กรได้

2.3 การพึ่งตนเองได้ (Group Self-reliance) ได้แก่การเพิ่มความสามารถของกลุ่มในการเสนอและพิจารณาเหตุผลของการกระทำ ความรู้และความเข้าใจของสมาชิกกลุ่มในนโยบายและโครงการของรัฐ การเปลี่ยนแปลงสัมพันธภาพภายในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานโครงการ ความเป็นอิสระในการระบุปัญหาของกลุ่ม การมีอิสระในการดำเนินงานภายใต้การควบคุมขององค์กร”

อุดม แต้มนิ่งพงศ์ อ้างอิงมาจาก Kasperson และ Breitbat ได้เสนอเกณฑ์การวัดระดับการมีส่วนร่วมไว้ 3 ประการคือ

1. การกระทำโดยแต่ละบุคคล ไม่ใช่เป็นการกระทำโดยกลุ่มซึ่งอาจทำให้การวิเคราะห์หรือได้ข้อสรุปที่ไม่ถูกต้อง เพราะการแสดงออกของแต่ละบุคคลในกระบวนการมีส่วนร่วมนั้นจะเห็นถึงค่านิยม การรับรู้และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล กล่าวคือ กิริยาที่ถือว่าการมีส่วนร่วมก็คือ กิริยาของแต่ละกลุ่มที่มีต่อการแสดงต่อผลของการกระทำที่บ่อยครั้ง ระยะเวลาของกิจกรรมที่ยาวนาน หรือมีความผูกพัน และมีแรงจูงใจในการกระทำ

2. ความถี่ของการกระทำซึ่งแสดงออกโดยร่วมกันกระทำที่บ่อยครั้งระยะเวลาของกิจกรรมที่ยาวนาน หรือมีความผูกพัน และมีแรงจูงใจในการกระทำ

3. คุณภาพของการเข้าร่วมพิจารณาผลและผลกระทบของการกระทำในเบื้องต้นแรก เช่น ความรับผิดชอบ การตัดสินใจ การเปิดกว้างยอมรับความสามารถและความคิดเห็นมีการประเมินผล¹³

สรุปจากเกณฑ์การวัดระดับการมีส่วนร่วมในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประเมินผล การมีส่วนร่วมเชิงปริมาณเพื่อใช้วัดการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชน มีอยู่ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) เป็นคำที่มีผู้ให้นิยามหรือความหมายไว้หลายประการ เช่น

สิทธิพันธ์ พุทธหุน ได้สรุปนิยามที่มีการอ้างกันโดยทั่วๆ ไป โดยแบ่งออกเป็น 10 ความหมาย คือ

- (1) การให้การสนับสนุนและการเรียกร้องต่อผู้นำในรัฐบาล เพื่อให้สนองตอบต่อความต้องการใดๆ
- (2) ความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการทำงานของรัฐบาลที่ได้ผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) กิจกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น การออกเสียง การยื่นข้อเรียกร้อง การประท้วง การลอบบี้ เป็นต้น
- (4) การใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปใช้สิทธิแทนตัวเอง
- (5) ความรู้สึกแปลกแยกหรือตีตนออกนอกระบบการเมืองอันเนื่องมาจากการถูกกีดกันไม่ให้เขาได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม พวกนี้มีศักยภาพที่จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองเพื่อให้เป็นไปตามแนวทาง ที่พวกเขาเห็นว่าเหมาะสมหรือยุติธรรมกว่าเก่า
- (6) กิจกรรมของพวกที่ตื่นตัวทางการเมือง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้รวมไปถึงการพูดคุยถกเถียงปัญหาทางการเมืองก็ได้ ไม่จำเป็นเสมอไปว่าจะต้องอยู่ในรูปแบบของการใช้สิทธิเลือกตั้ง
- (7) กิจกรรมทางการเมืองทุกชนิด ทั้งแบบที่ใช้ความรุนแรง และแบบที่ไม่ใช้ความรุนแรง

¹³อุดม แี่ยมชื่นพงศ์, “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสภาพำบลในการอนุรักษ์แหล่งน้ำแม่น้ำท่าจีน : ศึกษาเฉพาะกรณีแม่น้ำท่าจีน เขตอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), 2537, หน้า 34.

(8) กิจกรรมทางการเมืองและกิจกรรมที่ต้องการเข้าไปมีอิทธิพลต่อการดำเนินการข้าราชการด้วย

(9) กิจกรรมต่างๆที่กระทบต่อการเมืองระดับชาติ แต่บางคนมองว่าจะต้องรวมถึงกิจกรรมที่กระทบต่อองค์กรส่วนท้องถิ่นด้วย

(10) กิจกรรมทุกชนิดที่เป็นการเมือง¹⁴

การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่ประชาชน โดยส่วนบุคคลมุ่งที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล โดยการที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้น ไม่รวมถึงทัศนคติและความรู้สึก และเป็นกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลแต่ละบุคคลในฐานะที่เป็นราษฎรเท่านั้น ไม่รวมถึงกิจกรรมของข้าราชการ เจ้าหน้าที่พรรค ผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง นักลอบบี้อาชีพ หรือนักการเมืองอาชีพ โดยปกติแล้วกิจกรรมทางการเมืองของผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมจะอยู่ในลักษณะที่ไม่ต่อเนื่อง ไม่เต็มเวลาและไม่เป็นอาชีพหลัก นอกจากนี้กิจกรรมของประชาชนนี้จะต้องเป็นกิจกรรมที่มุ่งที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลนั้น ไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะก่อให้เกิดผลหรือไม่ก็ตามโดยไม่รวมกิจกรรมการกระทำที่มีจุดเพื่อการกดดันกลุ่มอื่นๆที่ไม่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลเลย¹⁵

อรรถัย กักผล และโสภารัตน์ สาธุวงศ์ ได้สำรวจและรวบรวมความหมายที่นักรัฐศาสตร์ต่างๆ ได้ให้ไว้ สรุปไว้ได้ดังนี้คือ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการปฏิบัติโดยสมัครใจใดๆ ที่ไม่ว่าจะเป็นผลสำเร็จหรือมีการจัดองค์กรหรือไม่ก็ตาม จะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่อง และจะใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม โดยการกระทำนั้น มุ่งประสงค์ที่จะมีอิทธิพล ต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะและการเลือกผู้นำทางการเมือง ทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น จากความหมายนี้ได้เน้นถึงประเด็นสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ต้องเป็นการกระทำโดยสมัครใจ โดยที่ประชาชนสามารถเลือกหรือมีส่วนในการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลได้ด้วย¹⁶

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) เป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการ

¹⁴สิทธิพันธ์ พุทธหุน, ทฤษฎีพัฒนาการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536), หน้า 155-156.

¹⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 156.

¹⁶อรรถัย กักผลและโสภารัตน์ สาธุวงศ์, “สตรีกับการพัฒนาทางการเมือง”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ), 2539, หน้า 1-2.

หนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ พิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ถ้าการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดงว่าสังคมนั้นมีความเป็นประชาธิปไตยต่ำ โดยนัยนี้ นักวิชาการทางรัฐศาสตร์บางกลุ่มจึงถือว่าการพัฒนาทางการเมืองคือการทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ความสำเร็จของการพัฒนาทางการเมือง จึงขึ้นอยู่กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย

ในส่วนของกระบวนการทางการเมืองนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงคือ การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม กิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกองค์กรทางการเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้ คือ กระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการในฐานะที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกระบวนการทางการเมือง ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลและองค์กรทางการเมืองที่ครอบคลุมระบบปฏิสัมพันธ์ (interaction system) ทางการเมืองทั้งหมด จะส่งเสริมให้เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วม

2.2.2 รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เนื่องจากการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปรากฏการณ์ของกิจกรรมทางการเมืองหลายอย่างรวมกันอยู่ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ก็มุ่งที่จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลทั้งสิ้น ดังนั้น รูปแบบของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของแต่ละสังคมอาจเน้นหรือให้ความสำคัญแตกต่างกันไป การจำแนกรูปแบบที่เห็นได้ชัดและเป็นประโยชน์แก่การศึกษาวิเคราะห์ได้แก่รูปแบบที่ได้จากการศึกษาของ ฮันติงตัน ซิดนีย์ เวอร์บาและคณะไนย์ ซูซาน ซึ่งพิจารณารวมกันไป เนื่องจากส่วนใหญ่มีสาระที่คล้ายคลึงกันดังนี้

(1) การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มันเป็นรูปแบบ การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ใช้ในการวิจัยเชิงวิชาถือว่า มีความชัดเจนมากที่สุด และมีผลต่อความเป็นไปของรัฐบาลหรือการปกครองได้นอร์แมน เอช เห็นว่า การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในทันทีทันใด จะทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำในลักษณะที่จะเป็นแรงกดดันให้ผู้บังคับปรับเปลี่ยนนโยบายของตนให้สอดคล้องเสียงของส่วนใหญ่ของประชาชนเพื่อคะแนนเสียงของตนเอง ดังนั้น กิจกรรมดังกล่าวจึงมีขอบเขตกว้างขวางในการควบคุมรัฐบาล

(2) กิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการณรงค์หาเสียง

หมายถึง การชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนสนับสนุน การทำงานให้พรรคการเมืองหรือผู้รับสมัครเข้ารับการเลือกตั้ง อย่างกระตือรือร้น การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

การให้ความสนับสนุนแก่พรรคการเมือง และผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งและการเข้าไปเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ซึ่งบุคคลผู้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองนี้เรียกว่า ผู้ต่อสู้ทางการเมือง ซึ่งจะทำงานมากที่สุด ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นแค่ผู้ชม ซึ่งคอยตัดสินว่าใครจะชนะในการแข่งขันทางการเมือง

(3) กิจกรรมของชุมชน

คือการสร้างกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาของสังคม การทำตนร่วมกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาการเมืองและสังคมบุคคลจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกที่กระตือรือร้นในกลุ่มองค์กรเหล่านี้เป็นองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาสาธารณะซึ่งไม่ใช่องค์กรของรัฐบาล

(4) การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

หมายถึง การกระทำของบุคคลในลักษณะที่เป็นการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาหรือรักษาผลประโยชน์ของตนเองหรือกลุ่มของตน ปัญหาที่สนใจและนำไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เป็นสิ่งที่มีผลกระทบโดยตรงต่อบุคคลน้อยและมักไม่มีผลกระทบทางการเมืองมากนัก แทบจะไม่เป็นการเมืองตามธรรมชาติ

(5) การชักจูง

เป็นความพยายามของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่จะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้นำพรรคการเมือง เพื่อเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจ ปัญหาที่มีผลกระทบถึงประชาชน มักอยู่ในรูปของการกระทำเพื่อสนับสนุนหรือคัดค้านร่างกฎหมาย หรือนโยบายอันใดอันหนึ่งโดยเฉพาะ

(6) การประท้วง

มีลักษณะใกล้เคียงกับที่ ฮันติงตันเรียกว่า การใช้ความรุนแรง ซึ่งหมายถึง ความพยายามที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลด้วยการก่อเกิดความเสียหายทางกายภาพต่อบุคคลและทรัพย์สิน

(7) ผู้สื่อข่าวสาร

หมายถึง กรณีที่บุคคลจะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เช่น ส่งจดหมายแสดงความสนับสนุนต่อผู้นำทางการเมืองในการดำเนินการที่เห็นว่าเหมาะสมและถูกต้อง ส่งคำประท้วงที่เห็นว่าไม่ดี รวมถึงการพูดคุยถกเถียงปัญหาทางการเมือง การส่งข่าวสารทางการเมืองแก่เพื่อนบ้าน การแสดงความคิดเห็นของตนเองว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล¹⁷

¹⁷ อร์ทีย์ กักผล และโสภารัตน์ สาธุวงศ์, “สตรีกับการพัฒนาทางการเมือง”, รายงานการวิจัย, อ้างแล้ว, หน้า 553-556.

2.2.3 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

นอกจากจะมีการจัดรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง และกลุ่มพฤติกรรมทางการเมือง แล้วอาจแบ่งลำดับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง จากน้อยไปหามากดังนี้

- (1) รับฟังข่าวสารทางการเมือง
- (2) ออกเสียงลงคะแนน
- (3) ชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง
- (4) ชักชวนให้ไปเลือกตั้งผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง
- (5) ช่วยโฆษณาให้พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยการติดป้ายสนับสนุนหรือให้ผู้อื่นสนับสนุนโดยทั่วไป

- (6) ติดต่อแสดงความคิดเห็น หรือขอเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือนักการเมือง
- (7) สนับสนุนด้วยการบริจาคให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง
- (8) ติดตามการหาเสียงของนักการเมือง
- (9) ช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียง
- (10) เป็นสมาชิกพรรคที่ทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำ
- (11) เข้ามีส่วนร่วมในการวางแผนของพรรค
- (12) ช่วยหาเงินให้พรรค
- (13) สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง
- (14) เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคหรือได้รับการแต่งตั้ง¹⁸

ณรงค์ สินสวัสดิ์ ได้จัดรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตย จากน้อยไปหามาก ดังนี้

- (1) ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไม่รู้ความเป็นไปทางการเมือง
- (2) ไปลงคะแนนเสียง
- (3) การมีส่วนร่วมทางอ้อม เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์ในเรื่องเกี่ยวกับการเมือง ไล่ปัญหาการเมืองหรือคิดกระดุมที่มีตราพรรคการเมือง
- (4) ช่วยวางแผนการเลือกตั้ง โฆษณาหาเสียง เช่น แจกใบปลิว
- (5) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งทางการเมือง

¹⁸จรัส โขก วีระชัย และคณะ, รัฐศาสตร์ทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538), หน้า 445-446.

(6) เป็นผู้มีตำแหน่งทางการเมือง เช่น ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายกเทศมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน¹⁹

2.2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

- (1) ปัจจัยทางด้านเพศ
- (2) ปัจจัยทางด้านอายุ
- (3) ปัจจัยทางด้านสถานะทางสังคม
- (4) ปัจจัยทางการศึกษา
- (5) ปัจจัยทางด้านอาชีพ
- (6) ปัจจัยทางด้านรายได้
- (7) ปัจจัยทางด้านภูมิทางการเมือง
- (8) ปัจจัยทางการเข้าถึงกลุ่มของบุคคล
- (9) ปัจจัยทางการมีบทบาทในชุมชน²⁰

สรุป จากแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่างๆ ที่รัฐบาลหรือหน่วยงานราชการจัดขึ้น เช่น การร่วมปฏิบัติ ตัดสินใจซึ่งต้องเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมโดยสมัครใจ ในการแสดงออกถึงความต้องการและแสดงออกถึงเป้าหมาย จุดมุ่งหมาย ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองรูปแบบเทศบาล

2.3.1 ระเบียบบริหารจัดการในเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2476 เทศบาลเป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2476 และได้มีการแก้ไขเจตนารมณ์ในการร่างกฎหมายจัดตั้งเทศบาล ในระยะแรกมี 2 ประการ ดังนี้ คือ เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการบริหารสาธารณะ และเป็นสถาบันสอนประชาธิปไตยกับประชาชน ซึ่งเทศบาลได้แบ่งการบริหารออกเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

¹⁹ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์, จิตวิทยาการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518), หน้า 110.

²⁰สุรชาติพิศ ฉั่วสกุล, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2541, หน้า 19.

ซึ่งกฎหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลการจัดตั้งและกำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งดังนี้

1. เทศบาลตำบล กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลตำบลไว้ดังนี้

1) มีรายได้จริงโดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณปีที่ผ่านมาตั้งแต่ 12 ล้านบาท

ขึ้นไป

2) มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คน ขึ้นไป

3) ความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ 1,500 คนต่อตารางกิโลเมตร

4) ได้รับความเห็นชอบจากราชฎในท้องถิ่น

2. เทศบาลเมือง มีเกณฑ์การจัดตั้งดังนี้

1) ท้องที่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดทุกแห่ง ให้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้โดยไม่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อื่นๆ ประกอบ

2) ส่วนท้องที่ที่มีใช้เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ดังนี้

(1) เป็นท้องที่ที่มีพลเมืองตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป

(2) ราษฎรอยู่กันหนาแน่น ไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อตารางกิโลเมตร

(3) มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อื่นต้องทำตามกฎหมายกำหนดไว้

(4) มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

3. เทศบาลนคร มีหลักเกณฑ์การจัดตั้งดังนี้

1) เป็นท้องที่ที่มีพลเมืองตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป

2) ราษฎรอยู่กันหนาแน่น ไม่ต่ำกว่า 30,000 คนต่อตารางกิโลเมตร

3) มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อื่นต้องทำตามกฎหมายกำหนดไว้

4) มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลนคร²¹

2.3.2 รายได้และค่าใช้จ่ายของเทศบาล

เทศบาลเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล จึงสามารถมีงบประมาณและทรัพย์สินเป็นของตนเอง ซึ่งแยกต่างหากจากส่วนกลาง

1. เงินรายได้ของเทศบาลกำหนดไว้ในมาตรา 66 แห่งกฎหมายว่าด้วยเทศบาล ได้แก่ ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้ รายได้จากทรัพย์สิน

²¹สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ธรรมาภิบาลกรณีมีส่วนร่วมของประชาชน และกระบวนการด้านสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สายธาร, 2544), หน้า 12.

ของเทศบาล รายได้จากสาธารณูปโภค และเทศพาณิชย์ พันธบัตรหรือเงินกู้ตามกฎหมายกำหนดไว้ เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลต่างๆ ซึ่งเทศบาลจะทำการกู้เงินได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากสภาเทศบาลและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้ว และเงินรายได้อื่นๆ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

นอกจากนี้รายได้ดังกล่าวของเทศบาล พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2540 ยังได้กำหนดให้เทศบาลอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและเงินรายได้จากที่ต่างๆ อีก 20 กรณี

2. เงินรายจ่ายของเทศบาล กำหนดไว้ในมาตรา 67 แห่งกฎหมายว่าด้วยเทศบาล ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนอื่นๆ ค่าใช้สอยวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้างและทรัพย์สิน อื่นๆ เงินอุดหนุน และรายจ่ายอื่นๆตามข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้²²

2.3.3 โครงสร้างของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้แบ่งโครงสร้างของเทศบาลเป็น 2 ส่วน คือ สภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี โดยมีพนักงานเทศบาลเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ดังนี้

1. สภาเทศบาล เดิมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กำหนดให้สภาเทศบาล ประกอบด้วยสมาชิก 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ได้แก่ สมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และประเภทที่ 2 ได้แก่ สมาชิกผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยสมาชิกแต่ละประเภทจะมีจำนวนเท่ากัน ประกอบกันขึ้นเป็นสภาเทศบาล ซึ่งต่อมาได้มีพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2499 ได้ยกเลิกสมาชิกสภาเทศบาล ประเภทที่ 2 เพื่อให้มีแต่สมาชิกสภาเทศบาลซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้นมาโดยตรงตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล โดยสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 4 ปี สภาเทศบาลนั้น มีประธานคนหนึ่งและรองประธานคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาล ตามมติของสภาเทศบาล โดยประธานสภาเทศบาลมีหน้าที่ดำเนินการของสภาเทศบาลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับประชุมสภาเทศบาล

2. พนักงานเทศบาล นอกจากเทศบาลจะประกอบไปด้วยสภาเทศบาล และเทศมนตรีแล้ว กฎหมายได้กำหนดให้มีพนักงานเทศบาลเพื่อเป็นเจ้าหน้าที่ของเทศบาลในการปฏิบัติงานอันเป็น

²² นันทวัฒน์ บรมานันท์, การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด, 2543), หน้า 147

ภารกิจประจำของเทศบาล พนักงานเทศบาลจะมีหน้าที่มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณและคุณภาพของงาน รวมทั้งงบประมาณของเทศบาลที่กฎหมายบริหารงานบุคคลกำหนด โดยมีนายกเทศมนตรีทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบในงานประจำทั่วไปของเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดโครงสร้างของเทศบาล โดยให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล โดยตรงจากประชาชนในเขตเทศบาล และนายกเทศมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งรองนายกได้ ตามจำนวนดังนี้

เทศบาลตำบล ให้มีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน

เทศบาลเมือง ให้มีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 3 คน

เทศบาลนคร ให้มีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 4 คน

และกฎหมายได้ให้อำนาจนายกเทศมนตรีแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และ เลขานุการนายกเทศมนตรี เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีอีกด้วยโดยแต่งตั้งได้ตามจำนวน ดังนี้

เทศบาลตำบล ให้มีได้ไม่เกิน 2 คน

เทศบาลเมือง ให้มีได้ไม่เกิน 3 คน

เทศบาลนคร ให้มีได้ไม่เกิน 4 คน

นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย เทศบัญญัติ และนโยบาย

2. สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี

4. วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

ขนาดของเทศบาลในประเทศไทย สามารถแบ่งออกได้ 3 ขนาดดังนี้

1. เทศบาลขนาดใหญ่ ตำแหน่งของพนักงานเทศบาลได้มีการกำหนดให้ปลัดเทศบาลเป็นระดับ 9 และหัวหน้าส่วนราชการสำคัญๆ เป็นระดับ 8

2. เทศบาลขนาดกลาง ตำแหน่งของพนักงานเทศบาลได้มีการกำหนดให้ปลัดเทศบาลเป็นระดับ 7 หรือ 8 และหัวหน้าส่วนราชการสำคัญๆ เป็นระดับ 7 หรือ 8

3. เทศบาลขนาดเล็ก ตำแหน่งของพนักงานเทศบาล ได้มีการกำหนดให้ปลัดเทศบาลเป็นระดับ 6 หรือ 7 และหัวหน้าส่วนราชการสำคัญๆ เป็นระดับ 6 หรือ 7²³

การกำหนดส่วนราชการของเทศบาล

การกำหนดส่วนราชการของเทศบาล คณะกรรมการกลาง พนักงานเทศบาล (ก.ท.) ซึ่งเป็นองค์กรบริหารงานบุคคลของพนักงานเทศบาล ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้หน่วยงานของเทศบาล โดยตั้งเป็นสำนักงาน หรือกอง เช่น

1. สำนักปลัดเทศบาล
2. สำนัก/กองประปา
3. สำนัก/กองการแพทย์
4. สำนัก/กองการศึกษา
5. สำนัก/กองคลัง
6. สำนัก/กองช่าง
7. สำนัก/กองช่างสุขาภิบาล
8. สำนัก/กองวิชาการและแผนงาน
9. สำนัก/กองสวัสดิการและสังคม
10. สำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
11. หน่วยงานตรวจสอบภายใน

หน่วยงานต่างๆของเทศบาลเหล่านี้ อาจจัดให้มีฐานะเป็นสำนักหรือกองก็ได้ โดยคำนึงถึงลักษณะงานในหน้าที่ และความรับผิดชอบ ปริมาณ และคุณภาพของงาน ได้ตามความเหมาะสมของแต่ละเทศบาล แต่หากงานใดยังไม่มีความจำเป็นจะต้องแยกเป็นส่วนการบริหารงานต่างหาก ก็ให้รวมกิจการนั้นเข้ากับส่วนอื่นที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันได้ หรือเทศบาลใดมีงานอื่นเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้และไม่อาจรวมไว้กับส่วนใดได้ ก็อาจจัดเป็นส่วนต่างหากได้ ในการกำหนดเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานของเทศบาล โดยพิจารณาจากความเจริญและศักยภาพของเทศบาลในด้านต่างๆ ตลอดจนปริมาณและคุณภาพของงานที่เทศบาลต้องรับผิดชอบ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ด้านการปกครอง ด้านการบริหาร ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม การศึกษา วัฒนธรรม

²³ สำนักพัฒนาบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย, (กรุงเทพมหานคร.: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549), หน้า 5.

2.3.4 อำนาจหน้าที่

1. อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

กฎหมายได้กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่ต่างๆ ซึ่งสามารถจำแนกที่มาของอำนาจหน้าที่ของเทศบาลได้ 2 ประเภท คือ อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล ซึ่งกำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่แยกได้เป็น 2 ส่วน คือ อำนาจหน้าที่ ที่ต้องทำในเขตเทศบาล และอำนาจหน้าที่ อาจทำในเขตเทศบาล โดยได้มีการกำหนดให้เทศบาลในแต่ละฐานะ (เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร) มีอำนาจหน้าที่แตกต่างกัน

สรุปแบ่งหน้าที่ตามฐานะของเทศบาลไว้ดังนี้

เทศบาลตำบล	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร
1.รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน 2.ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ	มีหน้าที่เช่นเดียวกับเทศบาลตำบลตามข้อ 1 – 7 และมีหน้าที่เพิ่มอีกดังนี้ : 1.ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา 2.ให้มีโรงฆ่าสัตว์	มีหน้าที่เช่นเดียวกับเทศบาลเมืองตามข้อ 1-12 และมีหน้าที่เพิ่มอีกดังนี้ 1.ให้มีการบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก 2.กิจการอย่างอื่น ซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
3.รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งทางกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล 4.ป้องกันและระงับโรคติดต่อ 5.ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง	3.ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษา 4.ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ 5.ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ	
6.ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม 7.หน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย หรือกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล	6.ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น 7.ให้มีการดำเนินกิจการ โรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น	

อำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ

เทศบาลตำบล	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร
1.ให้มีน้ำสะอาดหรือการ ประปา 2.ให้มีโรงฆ่าสัตว์ 3.ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และ ท่าข้าม 4.ให้มีสุสานและฌาปนสถาน 5.บำรุงและส่งเสริมการทำมา หากิน 6.ให้มีและบำรุงสถานที่ทำ การพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ 7.ให้มีและบำรุงไฟฟ้าและ แสงสว่างโดยวิธีอื่น	1.ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่า ข้าม 2.ให้มีสุสานและฌาปนสถาน 3.บำรุงและส่งเสริมการทำมาหา กินของราษฎร 4.ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์ มารดาและเด็ก 5.มีและบำรุงโรงพยาบาล 6.ให้มีการสาธารณสุข 7.จัดทำกิจกรรม ซึ่งจำเป็นเพื่อ การสาธารณสุข	มีหน้าที่เช่นเดียวกับเทศบาล เมืองตามข้อ 1-12
8.ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ	8.จัดตั้งและบำรุงโรงเรียน อาชีวศึกษา	
9.เทศพาณิชย์	9.ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับ การกีฬาและพลศึกษา	
	10.ให้มีและบำรุงส่วนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อน หย่อนใจ 11.ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อย ของท้องถิ่น 1.2.เทศพาณิชย์	

2. อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะ

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาลกำหนดแล้ว ยังมีกฎหมายเฉพาะอื่นๆ ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้เทศบาลดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเฉพาะนั้นๆ เช่น พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2474 พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช 2474 นอกจากนี้เทศบาลยังอาจจัดตั้งองค์กรความร่วมมือระหว่างเทศบาลตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป เพื่อร่วมกันทำประโยชน์ภายในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลโดยเทศบาลสามารถจัดตั้งองค์กรที่เรียกว่า “สหการ” ซึ่งมีสภาพเป็นทบวงการเมืองและมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยผู้แทนของเทศบาลที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งสหการนั้น จะทำได้ก็แต่โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและนอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 กำหนดไว้แล้วยังมีกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ

กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆ อีกเป็นจำนวนมาก เช่น

- (1) พระราชบัญญัติป้องกันภยันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพ พุทธศักราช 2464
- (2) พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475
- (3) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช 2535
- (4) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระทำปุ๋ย พุทธศักราช 2490
- (5) พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พุทธศักราช 2493
- (6) พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พุทธศักราช 2495
- (7) พระราชบัญญัติป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พุทธศักราช 2498
- (8) พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร
- (9) พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ พุทธศักราช 2505
- (10) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พุทธศักราช 2535 พระราชบัญญัติการผังเมือง พุทธศักราช 2518
- (11) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พุทธศักราช 2522
- (12) พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช 2522
- (13) พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พุทธศักราช 2523
- (14) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ตามมาตรา 16 ฯลฯ

3. อำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล

อำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาลสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ประการ คือ

3.1 อำนาจในการตราเทศบัญญัติ หมายถึง สภาเทศบาลเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการตราเทศบัญญัติ ซึ่งเป็นกฎข้อบังคับของท้องถิ่น โดยไม่ให้ขัดแย้งต่อบทกฎหมาย

3.2 อำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหาร สภาเทศบาลมีอำนาจในการควบคุมคณะผู้บริหารท้องถิ่นให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน และนโยบายที่สภาได้ให้ความเห็นชอบ

4. อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี (ผู้บริหารท้องถิ่น)

ในฐานะที่เป็นฝ่ายบริหารของเทศบาล มีหน้าที่ในการปฏิบัติกิจการต่างๆ ของเทศบาลที่พระราชบัญญัติเทศบาลกำหนดไว้และให้เป็นไปตามนโยบายและงบประมาณที่ได้รับแต่ละปีโดยอำนาจหน้าที่ของคณะเทศมนตรี (ผู้บริหารท้องถิ่น) นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่สำคัญๆ อาจกล่าวโดยสรุปได้ 3 ประการ ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลและรับผิดชอบในการบริหารงานโดยทั่วไปของเทศบาลตามที่เทศบาลกำหนดไว้

2. อำนาจหน้าที่ในการเปรียบเทียบคดีที่ละเมิดต่อเทศบัญญัติ โดยเทศมนตรีคนใดคนหนึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบปรับในคดีที่มีการละเมิดต่อเทศบัญญัติได้ และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อประโยชน์แห่งการนี้นายกเทศมนตรีหรือเทศมนตรีมีอำนาจที่จะเรียกผู้กระทำความผิดและพยานมาบันทึกถ้อยคำเพื่อประกอบการพิจารณาได้ด้วย

3. อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติกิจการต่างๆ ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ กล่าวคือ นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการปฏิบัติงานต่างๆ ในเขตเทศบาลตามบทบัญญัติของกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ หรือกฎหมายอื่นใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นสมควรและได้กำหนดไว้โดยกฎกระทรวง

2.3.5 การบริหารงานเทศบาล

การบริหารงานของเทศบาลนั้นเป็นการบริหาร โดยมีตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งสามารถแบ่งการบริหารงานของเทศบาลออกเป็น

1. คณะเทศมนตรี (คณะผู้บริหารท้องถิ่น) จะทำหน้าที่กำหนดนโยบายแนวทางการปฏิบัติงาน ในการพัฒนาท้องถิ่น วางแผนดำเนินงาน และรับผิดชอบควบคุมให้เป็นไปตามแผนนั้น เพื่อให้ท้องถิ่นมีความเจริญก้าวหน้าและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลทั้งหมด โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า

2. เทศบาล จะทำหน้าที่ตราเทศบัญญัติ เพื่อใช้บังคับภายในเขตเทศบาล โดยการตราเทศบัญญัติเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ซึ่งเทศบัญญัติต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย นอกจากนี้สภายังมีหน้าที่ควบคุมการบริหารงานของนายกเทศมนตรีด้วย

3. พนักงานเทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานอันเป็นภารกิจประจำของเทศบาล โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้รับผิดชอบ โดยพนักงานเทศบาลจะมีมากหรือน้อย หรือจะมีตำแหน่งใดระดับใด ขึ้นอยู่กับปริมาณ และคุณภาพของงาน ตลอดจนรายได้ของเทศบาลแห่งนั้น

2.3.6 การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล)

การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น รศ.ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ ได้ให้ความเห็นว่าการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจ หากการกระจายอำนาจโดยปราศจากการกำกับดูแลแล้ว่อมทำให้รัฐเดี่ยว ไม่สามารถดำรงตนอยู่ได้ ดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 1 บัญญัติว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้” บทบัญญัติรัฐธรรมนูญดังกล่าวจึงเป็นต้นกำเนิดของการกำกับดูแลที่สำคัญของรัฐเหนือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร หมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่มาตรา 280-290 ได้กำหนดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น แต่ความเป็นอิสระของท้องถิ่นดังกล่าวก็ยังคงอยู่ภายใต้เงื่อนไขของความเป็นกลไกหนึ่งของการบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐบาลที่จะต้องกำกับดูแล ทั้งนี้ เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปด้วยความถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน โดยทั่วไป รัฐบาลจึงจำเป็นต้องกำกับดูแลท้องถิ่น โดยผ่านการบริหารราชการส่วนกลาง และการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดและอำเภอ ซึ่งเป็นตัวแทนและกลไกที่สำคัญของรัฐบาลในการกำกับดูแลท้องถิ่น ทั้งนี้การกำกับดูแล จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไข ดังนี้

1. การกระทำเท่าที่จำเป็น
2. กระทำตามที่กฎหมายบัญญัติ
3. ต้องเป็นไปเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศชาติ

โดยรวม

4. จะกระทบถึงสาระสำคัญของหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นไม่ได้

วิธีการในการกำกับดูแล

1. การกำกับดูแลโดยตรง

1.1 การกำกับดูแลตัวบุคคลหรือองค์กร เช่น

1.1.1 กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีผู้ใดถูกกล่าวหาว่าปฏิบัติภารกิจฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติภารกิจไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือ ราชการ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้สอบสวนแล้วเห็นว่า จะให้คงอยู่ในตำแหน่งในระหว่างการสอบสวนจะเป็นการเสียหายแก่เทศบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งพักคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีได้ไม่เกิน 30 วัน แล้วรีบรายงานการสั่งพักไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 48)

1.1.2 กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า คณะเทศมนตรี เทศมนตรี นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ปฏิบัติภารกิจฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์และตำแหน่งหรือแก่เทศบาลหรือราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐานเพื่อขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้คณะเทศมนตรี เทศมนตรี นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ออกจากตำแหน่งได้ (มาตรา 72 ประกอบมาตรา 48 ปัญญัติ 48 ปัญญัติ และ 48 โสฬส)

1.1.3 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจสั่งยุบสภาเทศบาล หากเห็นว่า เพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาล หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมตามที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานเสนอความเห็น (มาตรา 74)

1.2 การกำกับดูแลและการกระทำ

การกระทำที่สำคัญๆ ของเทศบาลจะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาค

1. การกำกับดูแลก่อนการกระทำจะมีผลบังคับใช้ เช่น การอนุมัติ การอนุญาต การให้ความเห็นชอบ

- ร่างเทศบัญญัติ (ร่างเทศบัญญัติทั่วไปและร่างเทศบัญญัติงบประมาณ) ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด (มาตรา 62)

- การทำกิจการนอกเขตเทศบาลต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งที่ 961/2534 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2534 มอบอำนาจดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุมัติแทน (มาตรา 57 ทวิ)

- การจัดตั้งหรือยุบเลิกสหการต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (มาตรา 58)
- การกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลต่าง ๆ ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 6) ซึ่งปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งที่ 252/2541 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2541 มอบอำนาจดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุมัติแทน

- การจ่ายเงินอุดหนุนและการจ่ายเงิน เพื่อการลงทุนต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด (มาตรา 67 ทวิ)

2. การสั่งเพิกถอน หรือสั่งให้ระงับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง กล่าวคือ นายอำเภอกรณีของเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีของเทศบาลเมือง เทศบาลนคร เห็นว่านายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลไปในทางที่อาจจะเป็นการเสียหายแก่เทศบาล หรือ เสียหายแก่ทางราชการ และนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ได้ชี้แจง แนะนำ ตักเตือน แล้วไม่ปฏิบัติตาม นายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี มีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอน หรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ไว้ก่อนได้ แล้วรีบรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยภายใน 15 วัน เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัย สั่งการ ตามที่เห็นสมควร (มาตรา 72 ประกอบมาตรา 48 ปลายวรรค)

2. การกำกับดูแลโดยอ้อม

2.1 การใช้เงินอุดหนุนเป็นมาตรการในการกำกับดูแล

ทุกปีส่วนกลางจะจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถแยกเป็น 2 กรณีด้วยกัน คือ เงินอุดหนุนทั่วไปกับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินอุดหนุนทั่วไปนั้นเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับแล้วจะนำไปใช้ในด้านใดๆ ก็ได้ โดยไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของส่วนกลาง ส่วนเงินอุดหนุนเฉพาะกิจนั้นจะเป็นเงินอุดหนุนที่ระบุกิจการ โดยตรงที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำไปใช้ได้ เงินอุดหนุนส่วนนี้จะถูกควบคุมอย่างใกล้ชิดทุกชั้นตอนจากส่วนกลางตามระเบียบที่รัฐกำหนด ดังนี้

1. การขอรับเงิน จะต้องเสนอ โครงการผ่านกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้สำนักงานประมาณพิจารณาลักษณะความเหมาะสมของโครงการตลอดจนค่าใช้จ่าย
2. การใช้จ่ายเงิน จะต้องเป็นไปตาม โครงการงบประมาณที่ได้รับอนุมัติทุกประการ
3. การเปลี่ยนแปลงรายการ จะต้องได้รับอนุมัติจากสำนักงานประมาณก่อนทุกกรณี เว้นแต่กรณีที่สำนักงานประมาณมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้พิจารณา
4. การเบิกจ่ายเงินจะกระทำได้เมื่อถึงการจ่ายเงินตามสัญญา โดยต้องเบิกจากคลังจังหวัด

5. การกักเงิน จะต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง แม้ในทางทฤษฎี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระที่จะขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจหรือไม่ก็ได้ ซึ่งก็หมายความว่า ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมจากส่วนกลาง แต่ถ้าขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจนี้ก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับเงินอุดหนุน จึงเป็นมาตรการในการกำกับดูแลทางอ้อมประเภทหนึ่ง ซึ่งจำกัดเสรีภาพในทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก

2.2 การใช้สัญญามาตรฐานเป็นมาตรการในการกำกับดูแล

สัญญามาตรฐานก็คือ “สัญญาที่บุคคล (หรือนิติบุคคล) ทางกฎหมายมหาชน หรือทางกฎหมายแพ่ง บุคคลหนึ่งกระทำขึ้น โดยแบบของสัญญานั้นถูกต้องกำหนดขึ้น โดยบุคคลที่สาม” การที่แบบของสัญญานี้ถูกกำหนดขึ้น โดยบุคคลที่สาม จึงเท่ากับบุคคลที่ทำสัญญานั้นๆ ถูกจำกัดอำนาจและการริเริ่มสร้างสรรค์ ในการกำหนดรายละเอียดทางสัญญานั้นเอง

การใช้สัญญามาตรฐานเป็นมาตรการในการกำกับดูแลทางอ้อมนั้น มีการใช้อย่างแพร่หลายในระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร ในส่วนที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจนั้น มักพบตัวอย่างนี้มากมาย เช่น การจัดทำสัญญาต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 ข้อ 25 กำหนดว่า จะต้องตามตัวอย่างสัญญาที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดและไม่ทำให้หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเสียเปรียบ

2.4 สภาพข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ศึกษา

เทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลตำบลท่าลี่ ต่อมาได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลท่าลี่ ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542

2.4.1 สภาพทั่วไป

เทศบาลตำบลท่าลี่ มีพื้นที่ 5 ตารางกิโลเมตร มีครัวเรือน จำนวน 720 ครัวเรือน ประชากรโดยรวมจำนวนทั้งสิ้น 2,076 คน เป็นประชากรชาย จำนวน 1,024 คน เป็นประชากรหญิง จำนวน 1,052 คน ความหนาแน่นของประชากร จำนวน 415 คนต่อตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำไร่ ทำนา และทำสวน โดยประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างเพียงส่วนน้อย ทำให้รายได้เฉลี่ยของประชากร คิดเป็นจำนวน 45,000 บาทต่อคนต่อปี เทศบาลตำบลท่าลี่ ประกอบด้วย 2 หมู่บ้าน คือ บ้านท่าลี่ หมู่ที่ 2 และบ้านท่าลี่ หมู่ที่ 3 และสามารถแบ่งแยกออกเป็นชุมชนได้ 4 ชุมชน คือ ชุมชนทรงมะศิริ ชุมชนพิทักษ์ราษฎร์ ชุมชนวัดโพธิ์ศรี และชุมชนสิทธิประสงค์ อาณาเขตทิศเหนือจรดทุ่งนาโพธิ์ บ้านเมียง ตำบลหนองผือ ทิศใต้จรดบึงวังสิม บ้านท่าลี่

ตำบลท่าลี่ ทิศตะวันออกจรดลำน้ำคาน บ้านโนนสว่าง ตำบลท่าลี่ ทิศตะวันตกจรดห้วยน้ำวก บ้านท่าลี่ ตำบลท่าลี่ โครงสร้างการบริหารงานเทศบาลตำบลท่าลี่ ประกอบด้วย 1) สภาเทศบาลตำบลท่าลี่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหารของคณะผู้บริหาร 2) คณะผู้บริหาร ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย ตลอดจนแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน และรองนายกเทศมนตรี จำนวน 2 คน 3) พนักงานเทศบาลเป็นข้าราชการประจำ โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ฝ่ายประจำรวมพนักงานเทศบาลทำหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการต่างๆ ที่คณะผู้บริหารกำหนดไว้ เทศบาลตำบลท่าลี่ มีพนักงาน จำนวน 21 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 1 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 11 คน และพนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 19 คน ทำหน้าที่ให้บริการประชาชนในการบริการสาธารณะต่างๆ ที่สำคัญตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม²⁴

2.4.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1) การคมนาคม การจราจร

- ถนนสายหลักของเทศบาล มีจำนวน 9 สาย ประกอบด้วย

1) ถนน ทรงฆะคีรี	ยาว 1,387	เมตร
2) ถนน ราษฎร์บำรุง	ยาว 256	เมตร
3) ถนน โพธิ์ศรี	ยาว 600	เมตร
4) ถนน พัทธภัยราษฎร์	ยาว 297	เมตร
5) ถนน ชำรงราษฎร์	ยาว 320	เมตร
6) ถนน สิทธิประสงค์	ยาว 1,612	เมตร
7) ถนน เพลินมรรคา	ยาว 274	เมตร
8) ถนน นฤดีราษฎร์	ยาว 403	เมตร
9) ถนน โพธิ์สัตย์	ยาว 404	เมตร

สำหรับถนนและทางแยกที่มีปัญหาจราจร ได้แก่ ถนนสิทธิประสงค์ และ 4 แยก ระหว่างถนนทรงฆะคีรี ตัดกับถนนราษฎร์บำรุง

- การขนส่งในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ มีที่จอดรถโดยสารประจำทาง จำนวน 1 แห่ง ซึ่งมีสายเดินรถให้บริการจำนวน 4 สาย ประกอบด้วย

²⁴เทศบาลตำบลท่าลี่, แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2552 - 2554), (เลข : เทศบาลตำบลท่าลี่, 2552), หน้า 6,8-9.

- (1) สายทำลิ – เลย
- (2) สายทำลิ – หนองผือ
- (3) สายทำลิ – นากระเซิง
- (4) สายทำลิ – อาฮี

2) การประปา

- การประปาเทศบาลตำบลท่าลี่ ให้บริการแก่ผู้ใช้ น้ำ จำนวน 702 ครัวเรือน
- น้ำประปาที่ผลิตได้ จำนวน 500 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน และน้ำปาที่ใช้เฉลี่ย 340 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน
- การประปาเทศบาลตำบลท่าลี่ ใช้น้ำบาดาล จำนวน 9 บ่อ เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการผลิตน้ำประปา

3) ไฟฟ้า

- ครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ 665 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.9 ของพื้นที่ทั้งหมด
- ไฟฟ้าสาธารณะ (ไฟฟ้าส่องสว่าง) จำนวน 140 จุด ครอบคลุมถนน 9 สาย

4) การสื่อสาร

- โทรศัพท์ส่วนบุคคลในพื้นที่ จำนวน 679 เลขหมาย
- โทรศัพท์สาธารณะในพื้นที่ จำนวน 7 เลขหมาย
- ชุมสายโทรศัพท์ในพื้นที่ มี 1 แห่ง สามารถให้บริการได้สูงสุด จำนวน 5,000 เลขหมาย
- ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 1 แห่ง
- ระบบเสียงตามสายเทศบาล 1 แห่ง ให้บริการได้ครอบคลุมร้อยละ 80 ของพื้นที่
- หอกระจายข่าว จำนวน 4 จุด ได้แก่

- (1) ชุมชนทรงมะศิริ
- (2) ชุมชนพิทักษ์ราษฎร์
- (3) ชุมชนวัดโพธิ์ศรี
- (4) ชุมชนสิทธิประสงค์

- หน่วยงานที่มีข่ายวิทยุสื่อสารในพื้นที่ ได้แก่

- (1) ที่ว่าการอำเภอท่าลี่
- (2) สถานีตำรวจภูธรท่าลี่
- (3) การไฟฟ้าอำเภอท่าลี่
- (4) สาธารณสุขอำเภอท่าลี่
- (5) เทศบาลตำบลท่าลี่

2.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) ประชากรส่วนใหญ่ของเทศบาลตำบลท่าลี่ ประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำไร่นา และทำสวน โดยประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างเพียงส่วนน้อย ทำให้รายได้เฉลี่ยของประชากร คิดเป็น จำนวน 45,000 บาท/คน/ปี

2) การเกษตรกรรม มีประชากร จำนวน 447 ครัวเรือน ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยผลผลิตที่สำคัญได้แก่ ข้าว ข้าวโพด มะขาม ขางพารา มันสำปะหลัง โดยมีมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 5,000,000 บาท/ปี

3) การพาณิชย์กรรมและการบริการ

3.1 สถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรม

- สถานีบริการน้ำมัน 2 แห่ง
- ตลาดสด 1 แห่ง
- ร้านค้าทั่วไป 21 แห่ง

3.2 สถานประกอบการเทศพาณิชย์

- โรงฆ่าสัตว์ และประปาเทศบาลตำบลท่าลี่ 1 แห่ง

3.3 สถานประกอบการด้านบริการ

- ธนาคาร จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และธนาคารออมสิน

3.4 สถานที่จำหน่ายอาหาร ตาม พระราชบัญญัติสาธารณสุข จำนวน 8 แห่ง

4) การอุตสาหกรรม การประกอบการอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ประเภทโรงสีข้าว จำนวน 2 แห่ง แรงงานจำนวน 5 คน การปศุสัตว์ สำหรับการปศุสัตว์ในพื้นที่เทศบาลส่วนมากจะดำเนินการเพื่อการบริโภคในครัวเรือน การเลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ด เลี้ยงปลา เลี้ยงสุกร มีส่วนน้อยที่สุดประกอบการปศุสัตว์เพื่อการพาณิชย์ เช่น การเลี้ยงวัว

2.4.4 ด้านสังคม

1) ชุมชน ภายในเขตเทศบาลมีจำนวน 4 ชุมชน ได้แก่

- (1) ชุมชนทรงฆะศิริ
- (2) ชุมชนพิทักษ์ราษฎร์
- (3) ชุมชนวัดโพธิ์ศรี
- (4) ชุมชนสิทธิประสงค์

2) ศาสนา

- (1) ผู้นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 99

- (2) ผู้นับถือศาสนาอื่นๆ ร้อยละ 1
- 3) วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่
- (1) ประเพณีลอยกระทง
 - (2) ประเพณีสงกรานต์ไทย-ลาว
 - (3) ประเพณีบุญประจำปี (บุญเดือนหก)
 - (4) ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา
- 4) การศึกษา
- (1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 แห่ง จำนวนเด็กนักเรียน 36 คน ผู้ดูแลเด็ก 2 คน สังกัดกองการศึกษาเทศบาลตำบลท่าลี่
 - (2) โรงเรียนเทศบาลท่าลี่ จำนวน 1 แห่ง จำนวนเด็กนักเรียน 33 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน สังกัดกองการศึกษาเทศบาลตำบลท่าลี่
 - (3) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 แห่ง (โรงเรียนบ้านท่าลี่) จำนวนนักเรียน 306 คน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
 - (4) ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอท่าลี่ จำนวน 1 แห่ง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
- 5) กีฬานันทนาการ/พักผ่อน
- สนามกีฬาเอนกประสงค์	จำนวน 1 แห่ง
- สนามบาสเกตบอล	จำนวน 2 แห่ง
- สวนสาธารณะ	จำนวน 1 แห่ง
- สนามฟุตบอล	จำนวน 1 แห่ง
- สนามตะกร้อ	จำนวน 1 แห่ง
- ห้องสมุดประชาชน	จำนวน 1 แห่ง
- สนามเด็กเล่น	จำนวน 2 แห่ง
- 6) สาธารณสุข
- สถานพยาบาล จำนวน 3 แห่ง
 - อสม. 45 คน
- 7) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- รถยนต์ดับเพลิง จำนวน 1 คัน บรรจุน้ำได้ 2,500 ลบ.ม.ซื้อเมื่อ พ.ศ.2525 ราคา 970,000 บาท
 - รถบรรทุกน้ำ จำนวน 1 คัน บรรจุน้ำได้ 6,000 ลิตร

- เครื่องดับเพลิงชนิดหาลาม จำนวน 10 เครื่อง
- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน 50 คน
- การฝึกซ้อมบรรเทาสาธารณภัย ปีที่ผ่านมา จำนวน 24 ครั้ง

2.4.5 ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

1) ภูมิอากาศ (ปีปัจจุบัน)

- อุณหภูมิสูงสุด 41.6 องศาเซลเซียส ต่ำสุด 7.4 องศาเซลเซียส
- อุณหภูมิเฉลี่ยเดือน พ.ค.- ส.ค. 28.5 องศาเซลเซียส
- อุณหภูมิเฉลี่ยเดือน ก.ย.- ธ.ค. 25 องศาเซลเซียส
- อุณหภูมิเฉลี่ยเดือน ม.ค.- เม.ย. 23.75 องศาเซลเซียส
- ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุด พ.ศ.2531 ปริมาณฝนเฉลี่ยต่ำสุด พ.ศ.2541
- ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเดือน พ.ค.-ส.ค. 60.95 มม.
- ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเดือน ก.ย.-ธ.ค. 23 มม.
- ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเดือน มิ.ย.-เม.ย. 11 มม.

2) แหล่งน้ำ

- คลอง ลำธาร ห้วย จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ลำน้ำคาน ห้วยอีชู ห้วยน้ำวิก ห้วยเคือ

3) การระบายน้ำ

- พื้นที่น้ำท่วมถึง คิดเป็นร้อยละ 2 ของพื้นที่ทั้งหมด
- ระยะเวลาเฉลี่ยน้ำท่วมขังนานที่สุด 2 วัน ประมาณช่วงเดือน พฤษภาคม-มิถุนายน
- เครื่องสูบน้ำ จำนวน 1 เครื่อง เส้นผ่าศูนย์กลาง 6 นิ้ว

4) น้ำเสีย

- ปริมาณน้ำเสีย 2 ลบ.ม./วัน

5) ขยะ

- ปริมาณขยะ 2.5 ตัน/วัน
- รถยนต์ที่ใช้เก็บขยะ รวม 2 คัน
- ขยะที่เก็บขนได้ จำนวน 2.5 ตัน/วัน
- ขยะที่กำจัดได้ จำนวน 2.5 ตัน/วัน
- กำจัดขยะ โดยวิธี ฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ และกองบนพื้นที่แล้วเผา
- ที่ดินสำหรับกำจัดขยะที่กำลังใช้ จำนวน 50 ไร่ ตั้งอยู่ที่ดินสาธารณะประโยชน์

โคกลาดปู่ หมู่ที่ 3 บ้านท่าลี่

- ห่างจากชุมชนเป็นระยะทาง 3 กิโลเมตร

- ที่ดินสำหรับกำจัดขยะที่ใช้ไปแล้ว จำนวน 10 ไร่
- เหลือที่ดินกำจัดขยะได้อีก 40 ไร่
- คาดว่าจะสามารถกำจัดขยะ ได้อีก 10 ปี
- ที่ดินสำหรับกำจัดขยะอยู่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าลี่
- ที่ดินสำรองที่เตรียมไว้สำหรับกำจัดขยะ (ไม่มี)²⁵

2.4.6 ด้านการเมือง – การบริหาร

เทศบาลตำบลท่าลี่ แบ่งการบริหารงานออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่

1) ฝ่ายบริหาร หรือ คณะผู้บริหารประกอบด้วย

- นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน
- รองนายกเทศมนตรี จำนวน 2 คน
- เลขานุการนายกฯ จำนวน 1 คน
- ที่ปรึกษานายกฯ จำนวน 1 คน

2) ฝ่ายนิติบัญญัติ จำนวน 12 คน ประกอบด้วย

- ประธานสภาเทศบาล จำนวน 1 คน
- รองประธานสภาฯ จำนวน 1 คน
- สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 12 คน

โครงสร้างสำนัก/กองงาน ส่วนราชการ ประกอบด้วย

- (1) สำนักปลัดเทศบาล
- (2) กองคลัง
- (3) กองช่าง
- (4) กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (5) กองการประปา
- (6) กองการศึกษา

เทศบาล มีอำนาจหน้าที่แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ คืออำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในเทศบาล พ.ศ.2496 และอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายเฉพาะอื่นๆ ที่ให้เทศบาลดำเนินการได้ อำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 กำหนดหน้าที่ให้เทศบาลดำเนินการได้ตามฐานะของเทศบาล เทศบาลตำบลท่าลี่ มีฐานะเป็นเทศบาลตำบล ซึ่งมีหน้าที่ดังนี้

²⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 5-10.

หน้าที่ต้องทำ

- 1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- 3) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่ง

ปฏิบัติ

- 4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 5) ให้มีเครื่องใช้ในการดัดเพลิง
- 6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- 7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 9) หน้าที่อื่นตามกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

หน้าที่อาจจัดทำ

- 1) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- 2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 3) ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- 4) ให้มีสุสานหรือ ฌาปนสถาน
- 5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- 7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 9) เทศพาณิชย์²⁶

2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รวบรวมทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มีดังต่อไปนี้

2.5.1 ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่

ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ ได้มองโครงสร้างสังคม ที่หมายถึงสัมพันธ์ภาพของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในสังคมทุกสังคม อันได้แก่ กิจกรรมทางด้านครอบครัว ญาติพี่น้อง ด้านการศึกษา

²⁶ สมบูรณ์ เศษสมบูรณ์สุข, หลักปฏิบัติงานและความรู้เทศบาล, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุทรไพศาล, 2551), หน้า 38-39.

อนามัย เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ความเชื่อ ศาสนา และอื่น ๆ ซึ่งภายในสังคมนั้นมีการทำหน้าที่ ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

เพื่อความดำรงอยู่ของแต่ละสังคม ในระบบย่อยต่าง ๆ ของแต่ละสังคมจะปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องประสานสัมพันธ์กันเพื่อมุ่งไปสู่ความมุ่งหมายสุดท้าย คือความอยู่รอด ซึ่งหมายถึงความสามารถที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสถานะต่างๆ ภายในสังคมให้เหมาะสมกับกาลเวลาที่ผ่านไปด้วย

จากฐานคิดดังกล่าวถือว่าสังคมเป็นระบบกระทำการชนิดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยระบบย่อยต่างๆ ระบบย่อยเหล่านี้จะทำหน้าที่ในส่วนของตัวให้สอดคล้องกัน ไปด้วยหน้าที่ของระบบย่อยอื่นๆ อันเป็นผลให้สังคมอยู่ได้ เปรียบเสมือนร่างกายของมนุษย์ที่ประกอบด้วยระบบย่อยต่างๆ อาทิเช่น หัวใจ หู ตา จมูก แขน ขา เป็นต้น

การประสานของระบบย่อยต่างๆเหล่านี้ มีความจำเป็นเพื่อความอยู่รอดของร่างกายมนุษย์ เช่นเดียวกับสังคมที่ประกอบด้วยระบบย่อยต่าง ๆ ที่มีความสำคัญอยู่ในทุกสังคมมนุษย์ พิจารณาตามลักษณะอันเป็นความถนัดเฉพาะ ของกิจกรรม แบ่งแยกออกเป็นระบบย่อยดังนี้

- (1) ระบบย่อยที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางด้านครอบครัว และญาติพี่น้อง
- (2) ระบบย่อยที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางการศึกษาอบรม
- (3) ระบบย่อยที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับ ทางด้านการป้องกันรักษาและบำรุงสุขภาพสมาชิกของสังคม ระบบย่อยที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง
- (4) ระบบย่อยที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางด้านความเชื่อและศาสนาที่มีอยู่ในแต่ละสังคม ซึ่งระบบต่างๆในสังคมมนุษย์ที่กล่าวมาแล้วนี้มีสัมพันธภาพพอสรุปได้ดังนี้
 - 1) สัมพันธภาพระหว่างส่วนต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยเป็นระบบแต่ละระบบนั้นจะต้องมีลักษณะถาวรพอประมาณ อย่างน้อยจะต้องทำให้ระบบนั้นๆ ทำหน้าที่ของตนได้อย่างปกติ
 - 2) ระบบแต่ละระบบมีความโน้มเอียงที่จะป้องกันตนเองจากการแทรกแซงจากภายนอกหรือการทำลายจากระบบอื่น
 - 3) ถ้าจะมีการเปลี่ยนแปลงบางประการที่เกิดขึ้นในส่วนต่างๆ ของระบบ การเปลี่ยนแปลงนั้น ตามปกติแล้วเพื่อความอยู่รอด หรือเพื่อการทำหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมมากขึ้นกว่าเดิม
 - 4) ระบบแต่ละระบบจะทำการรักษาคุณภาพ ระหว่าง สัมพันธภาพของส่วนต่างๆ ไว้เสมอ การเสียดุลยภาพในการปฏิบัติงานของส่วนต่างๆ ในบางครั้งถือว่าเป็นเหตุการณ์ปกติอาจจะอยู่ในสถานะการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ หรืออาจถูกแทรกแซงจากระบบอื่น

5) ระบบที่ไม่สามารถรักษาคุณภาพไว้ได้ ในที่สุดก็อาจจะสลายตัว กลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบอื่น หรือเปลี่ยนสภาพเป็นระบบใหม่ก็ได้

จากสาระสำคัญของทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ คือ สังคมทุกสังคมจะมีโครงสร้าง ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ ทางสังคม และต่างทำหน้าที่ประสานประโยชน์ซึ่งกันและกันเพื่อความอยู่รอดของสังคม และมีแนวโน้มในการรักษาสมดุลภาพของระบบสังคม โดยยึดถือค่านิยมเป็นแนวทางในการปฏิบัติ²⁷

สรุป จากทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะผู้บริหารท้องถิ่นในเทศบาล ถือว่าเทศบาลเป็นระบบใหญ่ประกอบด้วยระบบย่อยต่างๆ ได้แก่ ระบบการบริหารจัดการ ระบบการบริหารบุคคล ระบบงานบริหารงบประมาณ ระบบการบริการของเทศบาล อันเป็นส่วนประกอบของระบบใหญ่คือเทศบาลจะสามารถดำรงอยู่ได้ ระบบย่อยต่างๆ ต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของแต่ละระบบที่มีอยู่อย่างเคร่งครัด สม่ำเสมอ และปกติ หากระบบย่อยทำหน้าที่ผิดปกติ หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ แบบแผน กฎเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติ ถือว่าทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบต่อระบบอื่นๆ ทำให้ระบบต่างๆ ต้องปรับตัว เพื่อความอยู่รอด หรือความเข้มแข็งของระบบ ซึ่งเทศบาลนั้นนอกจากจะมีระบบต่างๆ ดังที่กล่าวมาในการที่จะสร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรแล้ว ยังมีสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร อันได้แก่ องค์กร/หน่วยงาน/ ราชการ/ หรือภาคประชาชนต่าง ๆ ที่สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในเทศบาลในด้าน ระบบการบริหารจัดการ ระบบการบริหารบุคคล ระบบงานบริหารงบประมาณ ระบบการบริการของเทศบาล ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นอาจจะพัฒนานำไปสู่ความเข้มแข็งของเทศบาลหรือการเกิดองค์กรใหม่ที่เข้มแข็งกว่าองค์กรเดิมก็อาจจะเป็นไปได้

2.5.2 ทฤษฎีการทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีม หมายถึงการสร้างกลุ่มบุคคลอย่างน้อยตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานตามหน้าที่ มีการประสานงานกัน สนับสนุนกัน ทำหน้าที่ทดแทนกันได้และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นอย่างดี โดยเข้าใจในวัตถุประสงค์ขององค์กร ไปในทิศทางเดียวกัน และสมาชิกกลุ่มยอมรับในบทบาทของตนเองเพื่อสามารถดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้โดยได้ผลงานและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มเป็นสำคัญโดยแนวคิดในการทำงานเป็นทีมนี้มีหลักในการทำงานเป็นทีมดังนี้

²⁷ ัญญา ัญญาวิวัฒน์, การพัฒนาชุมชนแบบจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : หจก.เอมีเทรดดิ้ง, 2536), หน้า 25-51.

(1) ทุกคนมีส่วนในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนมีความเข้าใจ และเต็มใจในการผูกพันกับเป้าหมายร่วมกันอย่างจริงจังและจริงใจ มีการวางแผนการทำงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การทำงานเป็นทีมที่ดี นั้นต้องเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานนั้นๆ และสร้างความเข้าใจในแผนงานและขั้นตอนการทำงานตลอดเวลา เพื่อเกิดปัญหาจะได้ช่วยกันพิจารณาและปรับปรุงแผนงานอยู่เสมอ มีการเชื่อมสัมพันธ์ในการทำงานและช่วยเหลือกันตลอดเวลา ในการทำงานเป็นทีมต้องมีการกำหนดฐานะบทบาทอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละคนเป็นส่วนให้ทุกคนเข้าใจอย่างแจ่มชัด เพื่อช่วยกันทำงานให้เชื่อมโยงประสานกันทุกคนทุกระดับอย่างราบรื่น และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือกันและกันอย่างเต็มที่ตลอดเวลา และมีพฤติกรรมในการทำงานร่วมกันอย่างแท้จริง ไม่ใช่ลักษณะนายกับบ่าว

(2) มีการทำงานตามวิถีทางประชาธิปไตยอย่างจริงจัง โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และมีศักดิ์ศรีในการประชุม ปรึกษาหารือต่างๆ ทุกคนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของตนอย่างเสรี การขัดแย้งทางความคิดถือเป็นเรื่องธรรมดา

(3) มีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ กลุ่มมีการปรับเปลี่ยน ทักษะคิด วิธีการทำงาน ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ไม่เป็นรูปแบบตายตัว และมีวิธีการปรับเปลี่ยน ทักษะคิด วิธีการทำงาน ความเชื่อ ความคาดหวังของสมาชิกของกลุ่มทั้งใหม่และเก่าได้อย่างเป็นธรรมชาติ

(4) มีการร่วมกันตัดสินใจที่ถูกต้องและมีเหตุผล ในการขจัดข้อขัดแย้งในการทำงานของกลุ่ม ต้องมีการแก้ปัญหาโดยการใช้ข้อมูล ข้อเท็จจริงเป็นพื้นฐาน โดยประสานประโยชน์จากความแตกต่าง ความรู้ ความสามารถ ให้ประโยชน์ร่วมกันอย่างสูงสุดเพื่อนำสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง

(5) มีการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ผู้ทำงานอย่างดี มีการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานของสมาชิก ได้ร่วมคิด ร่วมทำในสิ่งที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้สมาชิกในกลุ่มต้องมีการยอมรับนับถือและเคารพในความสามารถและความชำนาญของแต่ละบุคคลอย่างจริงใจ เพื่อนำใจคนและผลงานไปพร้อมกัน

(6) มีหัวหน้าทีมงานเป็นผู้นำในแบบฉบับที่ดี หัวหน้าหน่วยงานจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติทั้งส่วนตัว และการทำงานและมีการแบ่งงานกันทำตามความถนัดของแต่ละบุคคล ไม่ผูกขาดการเป็นผู้นำเฉพาะคนเดียวแต่ควรผลัดเปลี่ยนการเป็นผู้นำ

(7) ต้องถือว่าผลสำเร็จของงานเป็นผลสำเร็จของกลุ่ม สมาชิกต้องทำงานโดยเห็นประโยชน์ของกลุ่มสำคัญมากกว่าส่วนตัว ไม่แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น หรือปฏิบัติต่อกันเป็นการส่วนตัว

สรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีม นั้น เป็นการพัฒนาการทำงานเป็นหมู่คณะนั้นสาระสำคัญคือการประสานสามัคคีในการทำงานร่วมกันให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งเป็นการกระตุ้น

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น ซึ่งสมาชิกในกลุ่มต้องให้ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงาน คือการปรับปรุงประสานความสัมพันธ์กัน ในลักษณะเป็นเครือข่าย และการติดต่อสื่อสารกันจะทำให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่ความเข้มแข็งขององค์กรต่อไป

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธภัทร จำรูญศิริ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลนาอน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยภาพรวม ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการรับรู้ข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการร่วมปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการมีส่วนร่วมในการคิดและจัดทำแผนพัฒนาตำบล²⁸

คุณวุฒิ ทิพจรูญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานทางสังคมและการเมืองของคณะกรรมการฝ่ายบริหารเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชียงใหม่คาดหวังว่า การปฏิบัติงานทางสังคมและการเมืองของคณะกรรมการฝ่ายบริหารเทศบาลตำบลเชียงใหม่โดยภาพรวมความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานทางสังคมและการเมืองของคณะกรรมการฝ่ายบริหารเทศบาลตำบลเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับดีและความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติงานทางการเมืองของคณะกรรมการฝ่ายบริหารเทศบาลตำบลเชียงใหม่อยู่ในระดับปานกลาง²⁹

²⁸ธภัทร จำรูญศิริ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลนาอน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2549, 124 หน้า

²⁹คุณวุฒิ ทิพจรูญ, “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานทางสังคมและการเมืองของคณะกรรมการฝ่ายบริหารเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2551, 128 หน้า

สมบูรณ์ กนกหงษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรในชุมชนจำแนกตามสถานภาพพบว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านลักษณะของความเป็นผู้นำ ด้านให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อการพึ่งตนเอง ด้านโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจของชุมชน และพบว่าบุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน³⁰

เรืองยศ ปรีดี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตชนบท จังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผน โดยที่ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการวางแผนร้อยละ 72.75 การมีส่วนร่วมในการลงทุนในการดำเนินงานร้อยละ 84.31 โดยมีการจัดตั้งแหล่งทุนของกลุ่มในรูปแบบกลุ่มออมทรัพย์มากที่สุด และการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้งบประมาณร้อยละ 92.94 โดยการร่วมวางแผนในการใช้งบประมาณ การลงมือปฏิบัติและแก้ไขปัญหาชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง การตรวจสอบผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมพบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมตามศักยภาพ อยู่ในระดับปานกลาง โดยชุมชนมีส่วนร่วมด้านวัฒนธรรมประเพณีมากที่สุด³¹

จิรัฐภาคย์ อินแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลแม่มริม อำเภอแม่มริม จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 40-50 ปี สถานภาพสมรสแล้ว มีการศึกษาอยู่ระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ไม่มี

³⁰สมบูรณ์ กนกหงษ์, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2549, 129 หน้า.

³¹เรืองยศ ปรีดี, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตชนบท จังหวัดกาฬสินธุ์”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2544, 132 หน้า.

สถานภาพทางสังคม หรือ ไม่มีตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลแมร์ม กิจกรรมที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น และต้องการความรู้ในการประกอบอาชีพ³²

ประหยัด ยะคะนอง ได้ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารสาธารณะของหน่วยงานปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้การบริหารสาธารณะ ไม่ตรงตามที่ต้องการของประชาชน เนื่องจากปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาด้านการคลัง ปัญหาด้านการควบคุมเทศบาล ปัญหาด้านเกี่ยวกับตัวบุคลากร และปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา³³

สุภาพ ศรีเมือง ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล ศึกษากรณีตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย พบว่าด้านการเสนอปัญหาประชาชนจะมีส่วนร่วมในระดับ ปานกลาง กลุ่มที่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ประชาชนส่วนมากมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการพัฒนาสตรีด้านการบริหารการดำเนินงาน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม กลุ่มที่มีส่วนร่วมด้านการบริหารจะเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการตรวจสอบประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ด้านการได้รับประโยชน์ประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการติดตามผลส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง โดยร่วมดูแลกิจการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น สรุปว่า ประชาชนยังไม่เข้าใจการบริหารและขาดการประชาสัมพันธ์สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่เข้าในหน้าที่ของตนเอง³⁴

ศลิษา พึ่งแสงแก้ว ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้ โดยศึกษากรณีป่าชุมชนบ้านห้วยแก้ว อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน

³²จิริฐภาคย์ อินแก้ว, “บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลแมร์ม อำเภอแมร์ม จังหวัดเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2549, 135 หน้า.

³³ประหยัด ยะคะนอง, “ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารสาธารณะของหน่วยงานปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลฉะเชิงเทรา”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2523, 127 หน้า.

³⁴สุภาพ ศรีเมือง, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2544, 119 หน้า.

ในการอนุรักษ์ป่าชุมชน ชาวบ้านจะอาศัยเรื่องผีสารและสิทธิตามประเพณีในการจัดการป่า โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอนคือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน
- 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติ
- 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล³⁵

รามิต พิพัฒน์มงคลเชษฐ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรกอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัย รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การรับรู้ข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

3. ปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยคิดว่าปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยใช้งบประมาณ ถือเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการก่อน

4. ข้อเสนอแนะที่สำคัญ ควรฝึกอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการให้กับประชาชนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เป็นประจำทุกปี³⁶.

นริศ ขำนุรักษ์ ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล ศึกษากรณี จังหวัดหนองบัวภูมิ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานของสภาตำบลอยู่ในระดับต่ำ โดยมีส่วนร่วมน้อยที่สุดในเรื่องการวางแผน รองลงมาคือการติดตาม

³⁵ศลิษา ฟุ้งแก้ว, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้ : ศึกษากรณีป่าชุมชนบ้านห้วยแก้ว อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่”, ภาคนิพนธ์บริหารศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 2537, 132 หน้า.

³⁶รามิต พิพัฒน์มงคลเชษฐ, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2545, 103 หน้า.

ประเมินผลและการรับรู้ปัญหาตามลำดับ แต่สำหรับเรื่องการมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติของประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด สำหรับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการอยู่ในระดับสูง โดยมีความต้องการมีส่วนร่วมในเรื่องของการติดตามและประเมินผลมากที่สุด รองลงมาคือการวางแผน ลงทุนปฏิบัติและการรับรู้ปัญหาตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า อายุ เพศ การเป็นสมาชิกกลุ่มของสังคม การฝึกอบรมความคิดเห็นต่อการพัฒนาในรูปแบบประชาชนมีส่วนร่วมและบทบาทของสภาตำบลและได้รับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม กล่าวคือ เพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง ประชาชนมีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนกลุ่มอายุ 18-30 ปี และอายุ 31-40 ปี ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มสังคมมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มของสังคม ประชาชนที่ผ่านการฝึกอบรมมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ประชาชนที่มีความคิดเห็นดังกล่าวในระดับต่ำกว่า นอกจากนี้ประชาชนที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทและบทบาทของสภาตำบลมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ได้รับข่าวสารดังกล่าวน้อย³⁷

สิทธิสานต์ ทรัพย์สิริโสภา ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอย : กรณีศึกษา การจัดการมูลฝอยเทศบาลตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยและจัดการมูลฝอยระดับปานกลาง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยและมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน รายได้ อาชีพ สถานภาพทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการการมีส่วนร่วมในการก่อสร้างระบบการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ การรับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความตระหนักเกี่ยวกับมูลฝอยและการจัดการมูลฝอย³⁸

นุกูล วัฒนगर ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พบว่า

³⁷นริศ จำนุรักษ์, "การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดหนองบัวลำภู", ภาคนิพนธ์บริหารศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 2538, 128 หน้า.

³⁸สิทธิสานต์ ทรัพย์สิริโสภา, "การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอย : กรณีศึกษาการจัดการมูลฝอยเทศบาลตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), 2544, 135 หน้า.

จากการสำรวจความคิดเห็นและทัศนคติของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และการเข้าร่วมฟังการประชุมสภาหรือประชุมคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต่ำ

สำหรับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพและปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปกครองท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลคือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นเป็นรูปธรรมในการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะการเข้ามีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภาหรือประชุมคณะกรรมการบริหาร ซึ่งจะเป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องให้ประชาชนที่เข้าร่วมประชุม รวมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและชี้แจงวิธีการแก้ไขปัญหาให้ประชาชนรับรู้ จึงจะทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ความสัมพันธ์ระหว่าง สถานภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น ในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งการเข้ารับฟังการประชุมสภาหรือประชุมคณะกรรมการบริหาร การเข้าร่วมกิจกรรม การตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าอยู่ในระดับต่ำ

สำหรับสถานภาพทางสังคมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมประชุมสภาหรือประชุมคณะกรรมการบริหาร การเข้าร่วมกิจกรรม การตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่ามีอยู่ในระดับต่ำเช่นกัน³⁹

มนัส นพรัตน์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลปากแพรก ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนส่วนใหญ่จะมีความรู้ในเรื่องการปกครองท้องถิ่น การมองเห็นประโยชน์จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองและมีความเห็นต่อหลักการในการปกครองท้องถิ่นมาก แต่การรับรู้ข่าวสารจากด้านการอ่านวิเคราะห์ข่าวสารรายสัปดาห์และการฟังเสียงตามสายจากเทศบาลมีน้อย

³⁹ นุกูล วัฒนาร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2542, 118 หน้า.

2. อายุ การศึกษา รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่น⁴⁰

กรมการปกครอง ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลผลการศึกษาวิจัยพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาในการบริหารงานดังนี้

1. ด้านโครงสร้างและระบบงาน

1.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ค่อยเข้าใจหน้าที่ของตนเอง และเคยชินกับรูปแบบสภาตำบลการประชุมไม่เป็นไปตามระเบียบ

1.2 บทบาทของสภายังด้อยกว่าคณะกรรมการบริหาร ถึงแม้ว่าสภามีหน้าที่ในการตรวจสอบฝ่ายบริหาร แต่การไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนอย่างถ่องแท้ ประกอบกับขาดความรู้ความเข้าใจในด้านกฎหมาย ทำให้บทบาทของสภายังด้อยกว่าฝ่ายบริหาร

1.3 เกิดความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา หรือขัดแย้งกันในฝ่ายของตนเอง เนื่องมาจากการที่ต้องการเข้ามามีบทบาทในการบริหาร ซึ่งในทางปฏิบัติไม่สามารถทำได้ เช่น เป็นกรรมการตรวจรับการจ้าง การรวมการการเงิน กรรมการพัสดุ ตลอดจนมีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

1.4 การต่อรองในการจัดสรรงบประมาณ /โครงการเนื่องมาจากการเข้าใจบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ว่ามีบทบาทคล้ายกับผู้แทนราษฎร ดังนั้น จึงพยายามที่จะแสดงผลงานให้ปรากฏเพื่อผลทางการเมืองในที่จะให้ประชาชนในหมู่บ้านเลือกตนเองเข้ามาอีก ทำให้เกิดการต่อรองในการจัดสรรงบประมาณทำให้การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นลักษณะเบียดหัวแตก โดยไม่คำนึงถึงแผนพัฒนา และความสำคัญของปัญหา

1.5 การปฏิบัติงานประจำวันยังไม่เป็นระบบ เนื่องจากยังขาดที่ทำการเป็นของตนเอง เฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ห่างไกล

1.6 การติดต่อสื่อสารกับอำเภอยังไม่คล่องตัว โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่พื้นที่ห่างไกล

1.7 การขาดแคลนระเบียบคำสั่ง และหนังสือสั่งการต่าง ๆ

1.8 การขาดการประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับท้องถิ่นข้างเคียงในการจัดทำข้อบังคับงบประมาณให้สอดคล้องกัน

⁴⁰มนัส นพรัตน์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลปากแพรก”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2541, 124 หน้า.

2. ด้านการบริหารงานบุคคล

2.1 การขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะช่างโยธา เจ้าหน้าที่การเงิน

2.2 ลูกจ้างชั่วคราวยังไม่เข้าใจในระบบงานที่ปฏิบัติอยู่ประจำวัน ยังรู้สึกขาดความมั่นคงในการทำงาน ค่าตอบแทนต่ำ และยังไม่มีความสัมพันธ์ในการจ้างงาน

2.3 ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบลที่ไปประจำองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความชำนาญด้านกฎหมาย ระเบียบวิธีปฏิบัติ ทำให้เกิดความไม่มั่นใจในการปฏิบัติราชการ

3. ด้านการบริหารการคลังและงบประมาณ

3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ให้ความสำคัญของแผนการพัฒนามากนัก ทำให้การจัดสรรงบประมาณในด้านต่างเป็นเบี้ยหวัด และมีการปรับแผนพัฒนาที่น้อย

3.2 การจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดตัวเงินไว้ก่อนแล้วค่อยคิดเนื้องานทีหลัง

3.3 องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีความสับสนในการใช้แผนพัฒนาระหว่างแผนพัฒนาตำบลและแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลการดำเนินการตามโครงการต่างมีปัญหาเรื่องบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนได้เสียในโครงการ โดยอาศัยช่องว่างของกฎหมาย เช่นการใช้ชื่อของคนอื่นในการเข้าทำสัญญาแทนชื่อตนเอง

3.4 ขาดการประสานในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่ติดกัน ทำให้ผลงานที่ออกมาไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควรเพราะแต่ละโครงการมีมาตรฐาน

4. ด้านการบริหารพัสดุ

4.1 ขาดสถานที่ทำงานเป็นของตนเอง และบางแห่งไม่ได้ดำเนินการ โอนทรัพย์สินจำพวกอาคารและที่ดินให้เป็นที่ยอมรับตามกฎหมาย โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในพื้นที่ของเอกชน การขาดแคลน วัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน และบางแห่งจัดซื้อครุภัณฑ์ที่ฟุ่มเฟือย

4.2 การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบพัสดุ

4.3 ราคาวัสดุ ครุภัณฑ์ในพื้นที่มักมีราคาสูงกว่าราคากลาง และบางประเภทไม่มีต้องซื้อต่างพื้นที่ และการคมนาคมไม่สะดวก

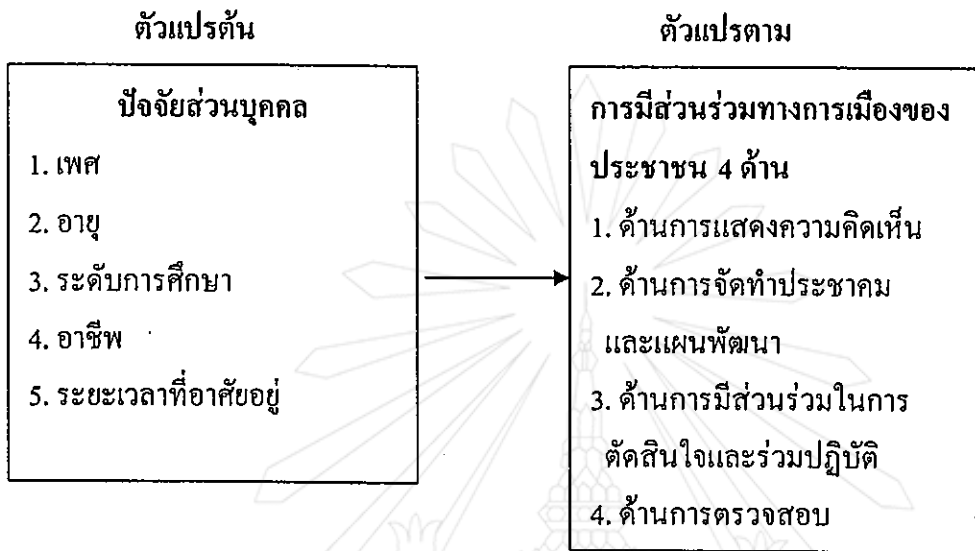
4.4 ขาดแคลนบุคลากรในการรับผิดชอบเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ ต้องใช้เจ้าหน้าที่จากอำเภอช่วยดำเนินการให้

4.5 การขาดแคลนงบประมาณ ในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ เป็นต้น⁴¹

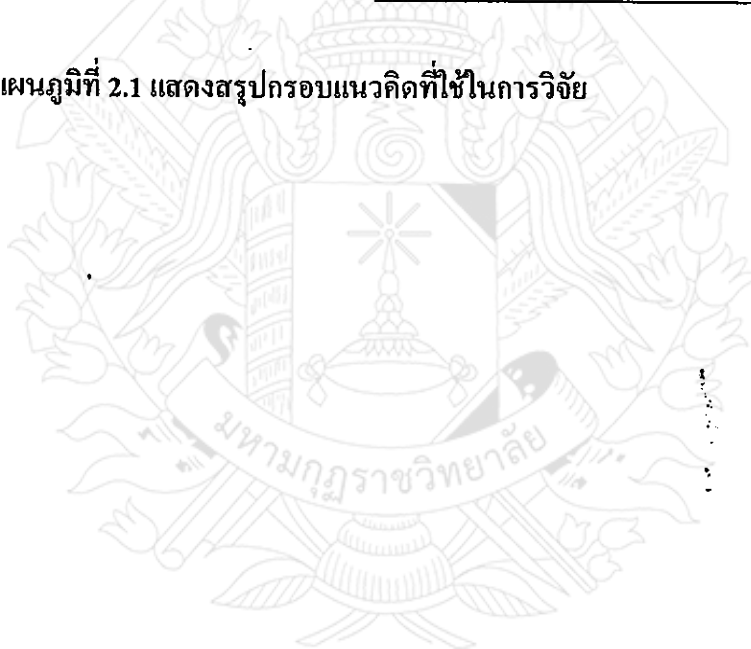
⁴¹กรมการปกครอง, คู่มือการปฏิบัติการเงินการคลังองค์การบริหารส่วนตำบล, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539), หน้า 98-101.

2.7 โครงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดของการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ศึกษา

ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย จำนวน 1,555 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการคำนวณจากสูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่ คือ

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยในการศึกษานี้กำหนดให้ .05)

$$\text{แทนค่าในสูตร} \quad n = \frac{1,555}{1 + (1,555 \times .05)^2} = 320$$

จากสูตรคำนวณได้ 320 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยถือว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละคนสามารถเป็นตัวอย่างได้ มีโอกาสถูกเลือกได้เท่าๆกัน โดยการสุ่มตัวอย่างกระจายทุกชุมชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จึงได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนกลุ่มได้ จำนวน 320 คน ในจำนวนนี้ รวมทั้งคณะผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาลด้วย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close-ended Question) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

แบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย โดยแบบสอบถามเป็นมาตราวัดแบบ Rating Scale ซึ่งมีเกณฑ์การวัด 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด	คะแนนเฉลี่ย คือ 4.51-5.00
4	หมายถึง	ระดับมาก	คะแนนเฉลี่ย คือ 3.41-4.50
3	หมายถึง	ระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย คือ 2.51-3.50
2	หมายถึง	ระดับน้อย	คะแนนเฉลี่ย คือ 1.51-2.50
1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย คือ 1.00-1.50

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Question) เรื่องข้อเสนอเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง

3.4.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แนวทางจากการศึกษาดาราศาสตร์ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

3.4.2 กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับหัวข้อคำถามที่เห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

3.4.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้วยวิธีหาค่าตรงความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกเอาเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3.4.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค โดยได้เท่ากับ 0.832

3.4.5 ปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยวิทยาศาสตร์ศรีล้านช้าง ถึงนายกเทศมนตรีตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

3.5.2 ทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด ต่อประชาชนกลุ่มตัวอย่าง 1 คน โดยทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามให้ฟังและให้เวลาในการตอบแบบและเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วรับกลับคืน

3.5.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแล้วทั้งหมด เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลได้จากแบบสอบถามที่เป็นแบบปลายเปิด และปลายเปิดจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำไปวิเคราะห์ให้เข้าถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

3.6.2 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมที่จัดเป็นหมวดหมู่ตามขอบเขต กรอบของการศึกษาค้นคว้า แล้ววิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยแจกแจงถึงข้อที่ ค้นพบที่สำคัญพร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งนำมาสู่การสรุปข้อมูล เพื่อหา ทางแก้ไขปัญหา ในส่วนที่เกิดขึ้นต่อไป

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ผู้ศึกษาวิจัยได้ประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คือ

3.7.1 วิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพระยะเวลาที่อาศัยอยู่

3.7.2 วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิง พรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.7.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น โดยใช้สถิติ t-test และ F-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ผลการวิจัยนำเสนอในตารางประกอบการบรรยายตามวัตถุประสงค์โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	171	53.4
หญิง	149	46.6
รวม	320	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 และเป็นเพศหญิง จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6

ตารางที่ 4.2 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 – 30 ปี	54	16.9
31 – 40 ปี	100	31.2
41 – 50 ปี	89	27.8
51 ปี ขึ้นไป	77	24.1
รวม	320	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 อายุระหว่าง 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุด คืออายุระหว่าง 18-30 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9

ตารางที่ 4.3 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	186	58.1
มัธยมศึกษา/ปวช.	102	31.9
ปวส./อนุปริญญา	20	6.3
ปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี	12	3.7
รวม	320	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 รองลงมาอีกระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 ปวส./อนุปริญญา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุด คือ ระดับการศึกษาปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7

ตารางที่ 4.4 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม อาชีพ

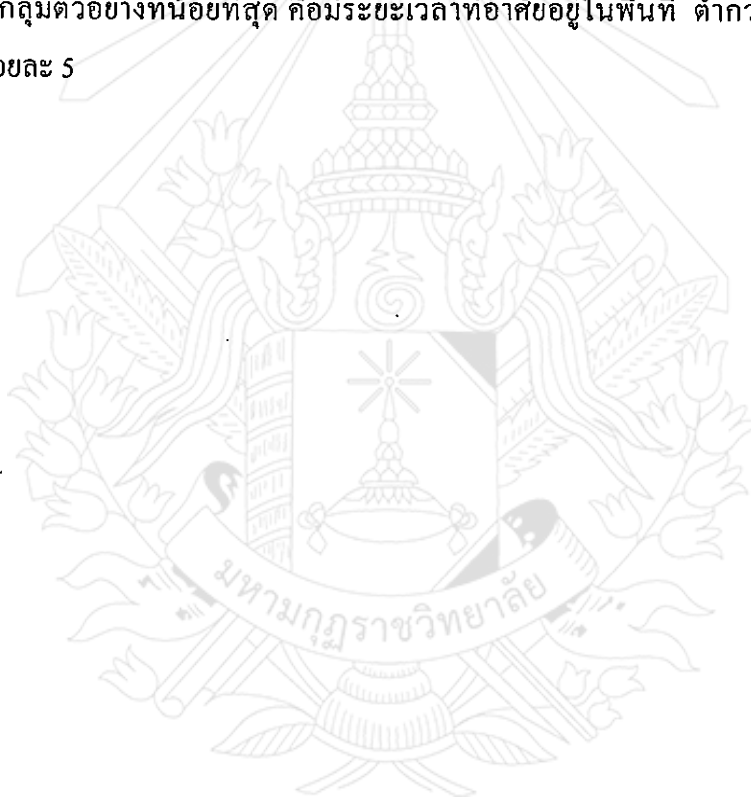
อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรวม	143	44.7
ค้าขาย	54	16.9
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	12	3.7
รับจ้างทั่วไป	111	34.7
รวม	320	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมาอีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 ค้าขาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุด คืออาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7

ตารางที่ 4.5 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	16	5
6-10 ปี	24	7.5
11 ปีขึ้นไป	280	87.5
รวม	320	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมามีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 6-10 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุด คือมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.6 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวม และรายด้าน

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
ด้านการแสดงความคิดเห็น	2.90	0.59	ปานกลาง
ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา	3.60	0.68	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ	3.54	0.55	มาก
ด้านการตรวจสอบ	2.94	0.51	ปานกลาง
รวม	3.25	0.42	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนามีค่าเฉลี่ย มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ และด้านการตรวจสอบ ในขณะที่ด้านการแสดงความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.7 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านการแสดงความคิดเห็น โดยรวม และรายข้อ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็น	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
1. มีโอกาสเข้าร่วมประชุมต่าง ๆ กับเทศบาล	3.68	0.85	มาก
2. ได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม	3.53	0.81	มาก
3. มีโอกาสเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นต่อการ ปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่เทศบาล	2.86	0.83	ปานกลาง
4. มีโอกาสแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกับสมาชิก สภาเทศบาล	2.34	0.83	ปานกลาง
5. มีโอกาสแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกับ นายกเทศมนตรี	2.09	0.80	น้อย
รวม	3.25	0.42	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการแสดงความคิดเห็น โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โอกาสเข้าร่วมประชุมต่าง ๆ กับเทศบาลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม และมีโอกาสเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่เทศบาล ในขณะที่มีโอกาแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกับนายกเทศมนตรี มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.8 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้าน การจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา โดยรวม และรายข้อ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
1. เทศบาลจัดเวทีประชาคมให้ประชาชนเสนอแนะปัญหา ความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล	3.61	0.86	มาก
2. เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมในการ จัดทำแผนพัฒนาตำบล	3.57	0.85	มาก
3. มีส่วนร่วมเสนอแนะปัญหาความต้องการในการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล	3.36	0.99	ปานกลาง
4. เข้าร่วมรับฟังการประชุมกับสภาเทศบาลในเรื่องการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล	3.67	0.89	มาก
5. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเทศบาล	3.95	0.94	มาก
รวม	3.60	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเทศบาลมีค่าเฉลี่ย มากที่สุด รองลงมาคือ การเข้าร่วมรับฟังการประชุมกับสภาเทศบาลในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และเทศบาลจัดเวทีประชาคมให้ประชาชนเสนอแนะปัญหาความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ในขณะที่การมีส่วนร่วมเสนอแนะปัญหาความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.9 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ โดยรวม และรายข้อ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ	ระดับการมีส่วนร่วม รวม		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
1. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหา	3.67	0.74	มาก
2. เทศบาลมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มกันทำกิจกรรม เช่น กลุ่มอาชีพต่าง ๆ	3.97	0.94	มาก
3. ประชาชนเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบลของเทศบาล	3.08	0.82	ปานกลาง
4. เทศบาลให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ/จัดจ้างของเทศบาล	2.62	0.87	ปานกลาง
5. เทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล เช่น ประเพณีลอยกระทง, สงกรานต์	4.37	0.87	มาก
รวม	3.54	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล เช่น ประเพณีลอยกระทง, สงกรานต์ มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด รองลงมาคือ เทศบาลมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มกันทำกิจกรรม เช่น กลุ่มอาชีพต่าง ๆ และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาในขณะที่เทศบาลให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ/จัดจ้างของเทศบาล มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.10 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านการตรวจสอบ โดยรวม และรายข้อ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการตรวจสอบ	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	\bar{x}	S.D.	
1. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการที่เทศบาลจัดขึ้น	3.41	0.92	ปานกลาง
2. รับทราบรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมที่เทศบาลจัดขึ้นมากเพียงใด	3.62	0.95	มาก
3. การใช้จ่ายเงินงบประมาณของเทศบาลมีความคุ้มค่าและตอบสนองความต้องการของประชาชนมากเพียงใด	2.74	0.77	ปานกลาง
4. การบริหารงานของเทศบาลมีความโปร่งใสมากเพียงใด	2.48	0.69	น้อย
5. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล	2.44	0.74	น้อย
รวม	2.94	0.51	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการตรวจสอบโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การรับทราบรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมที่เทศบาลจัดขึ้นมีค่าเฉลี่ย มากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการที่เทศบาลจัดขึ้น และการใช้จ่ายเงินงบประมาณของเทศบาลมีความคุ้มค่าและตอบสนองความต้องการของประชาชนมากเพียงใด ในขณะที่เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาลมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวม จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	เพศ				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
ด้านการแสดงความคิดเห็น	2.86	0.60	2.93	0.69	-1.014	0.31
ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา	3.59	0.85	3.69	0.71	-1.155	0.25
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ	3.52	0.70	3.60	0.62	-1.122	0.26
ด้านการตรวจสอบ	2.82	0.59	2.99	0.62	-2.496	0.01*
รวม	3.18	0.52	3.34	0.54	-2.60	0.01*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.11 พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันในด้านการตรวจสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และด้านการตรวจสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ตารางที่ 4.12 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุ โดยรวม

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	0.483	0.161	0.565	0.639
ภายในกลุ่ม	316	90.014	0.285		
รวม	319	90.497			

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุ โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอายุ

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	1.914	0.638	1.545	0.203
ภายในกลุ่ม	316	130.474	0.413		
รวม	319	132.388			

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามอายุ

การจัดทำประชาคมและ แผนพัฒนา	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	15.563	5.188	8.988	0.00
ภายในกลุ่ม	316	182.387	0.577		
รวม	319	197.950			

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามอายุพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามอายุ

อายุ	18-30	31-40	41-50	51 ปีขึ้นไป
18-30	-	-0.373*	-0.126	0.212
31-40		-	0.247	0.585
41-50			-	0.338*
51 ปีขึ้นไป				-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามอายุพบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 18-30 ปีมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างจากประชาชนที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างจากประชาชนที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.16 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	4.237	1.412	3.27*	0.02
ภายในกลุ่ม	316	136.635	0.432		
รวม	319	140.872			

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามอายุ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามอายุ

อายุ	18-30	31-40	41-50	51 ปีขึ้นไป
18-30	-	0.289*	0.130	0.305*
31-40		-	-0.159	0.015
41-50			-	0.175
51 ปีขึ้นไป				-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามอายุพบว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 18-30 ปี มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างจากประชาชนที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และประชาชนที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.18 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามอายุ

การตรวจสอบ	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	1.914	0.638	1.545	0.203
ภายในกลุ่ม	316	130.474	0.413		
รวม	319	132.388			

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	5.258	1.753	6.497	0.00
ภายในกลุ่ม	316	85.239	0.270		
รวม	319	90.497			

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา

การตรวจสอบ	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	3.748	1.249	3.7	0.02*
ภายในกลุ่ม	316	128.640	0.407		
รวม	319	132.388			

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	ปวส./ อนุปริญญา	ปริญญาตรี/สูง กว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษา	-	-0.060	0.221	-0.462
มัธยมศึกษา/ปวช.		-	0.281	-0.402
ปวส./อนุปริญญา			-	-0.683*
ปริญญาตรี/สูง กว่าปริญญาตรี				-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาปวส./อนุปริญญามีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.22 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามระดับการศึกษา

การตรวจสอบ	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	11.545	1.249	3.069	0.00
ภายในกลุ่ม	316	186.405	0.407		
รวม	319	197.950			

จากตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	ปวส./ อนุปริญญา	ปริญญาตรี/สูงกว่า ปริญญาตรี
ประถมศึกษา	-	-0.319*	0.205	-0.755*
มัธยมศึกษา/ปวช.		-	0.114	-0.436
ปวส./อนุปริญญา			-	-0.550
ปริญญาตรี/สูงกว่า ปริญญาตรี				-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างจากประชาชนที่มีระดับศึกษามัธยมศึกษา/ปวช.และปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.24 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษา

การตรวจสอบ	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	5.509	1.836	4.287	0.00
ภายในกลุ่ม	316	135.363	0.428		
รวม	319	140.872			

จากตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ปวช.	ปวส./ อนุปริญญา	ปริญญาตรี/สูงกว่า ปริญญาตรี
ประถมศึกษา	-	-0.319*	0.205	-0.755*
มัธยมศึกษา/ปวช.		-	0.114	-0.436
ปวส./อนุปริญญา			-	-0.550
ปริญญาตรี/สูงกว่า ปริญญาตรี				-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช.และปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.26 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามระดับการศึกษา

การตรวจสอบ	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	2.374	0.791	2.163	0.09
ภายในกลุ่ม	316	115.363	0.366		
รวม	319	117.997			

จากตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ โดยรวม

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	1.961	0.654	2.33	0.07
ภายในกลุ่ม	316	88.536	0.280		
รวม	319	90.497			

จากตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.28 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอาชีพ

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	0.150	0.050	0.120	0.949
ภายในกลุ่ม	316	132.237	0.418		
รวม	319	132.388			

จากตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอาชีพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามอาชีพ

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	1.803	0.601	0.968	0.408
ภายในกลุ่ม	316	196.147	0.621		
รวม	319	197.950			

จากตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามอาชีพพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.30 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามอาชีพ

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	1.429	0.476	1.079	0.358
ภายในกลุ่ม	316	139.443	0.441		
รวม	319	140.972			

จากตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามอาชีพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามอาชีพ

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	3.574	1.191	3.290	0.02*
ภายในกลุ่ม	316	114.423	0.362		
รวม	319	117.997			

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามอาชีพ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	เกษตรกรรม	ค้าขาย	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	รับจ้างทั่วไป
เกษตรกรรม	-	-0.137	0.020	162
ค้าขาย		-	0.157	0.299*
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ			-	0.142
รับจ้างทั่วไป				-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามอาชีพพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

ตารางที่ 4.33 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย โดยรวม

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	0.196	0.098	0.343	0.71
ภายในกลุ่ม	316	90.301	0.285		
รวม	319	90.497			

จากตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.34 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	0.552	0.276	0.663	0.516
ภายในกลุ่ม	316	131.836	0.416		
รวม	319	132.388			

จากตารางที่ 4.34 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.35 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	3.045	1.522	2.476	0.086
ภายในกลุ่ม	316	194.905	0.615		
รวม	319	197.950			

จากตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.36 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	0.092	0.046	0.103	0.902
ภายในกลุ่ม	316	140.780	0.444		
รวม	319	140.872			

จากตารางที่ 4.36 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.37 แสดงความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

การแสดงความคิดเห็น	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3	5.967	2.983	8.441	0.00
ภายในกลุ่ม	316	112.030	0.353		
รวม	319	117.997			

* $P \leq .05$

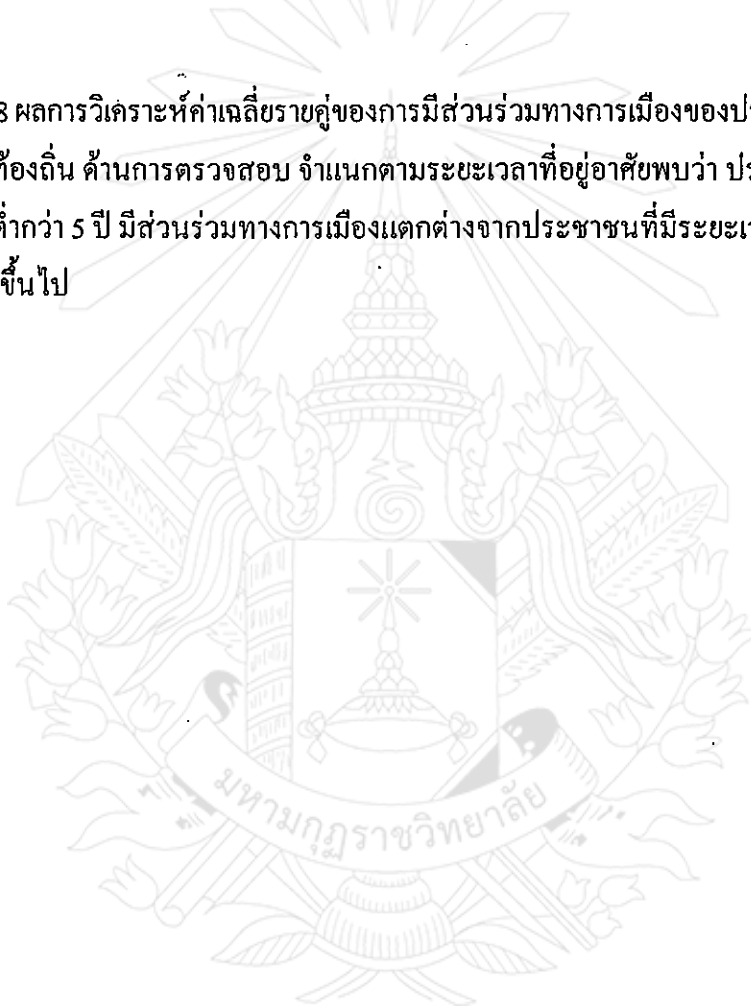
จากตารางที่ 4.37 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	ต่ำกว่า 5 ปี	6 – 10 ปี	11 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี	-	-0.563*	0.627*
6 – 10 ปี		-	-0.064
11 ปีขึ้นไป			-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.38 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการตรวจสอบ จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยพบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่ำกว่า 5 ปี มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างจากประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 6-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากแบบสอบถามปลายเปิด

ตารางที่ 4.39 แสดงค่าความถี่ (Frequency) เกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.ด้านการแสดงความคิดเห็น - เทศบาลยังขาดวิธีในการกระตุ้นให้ ประชาชนแสดงความคิดเห็นใน ประเด็นต่าง ๆ เพื่อพัฒนาหน่วยงาน - ประชาชนส่วนหนึ่งยังกลัวอำนาจรัฐ เช่น เมื่อแสดงความคิดเห็นแล้วกลัว เป็นอันตรายต่อตนเองจึงไม่กล้าแสดง ความคิดเห็นใด ๆ	18	1.ด้านการแสดงความคิดเห็น - ควรมีวิทยากรหรือบุคลากรของ เทศบาลออกไปสร้างความคุ้นเคย บอกกล่าวเพื่อให้ประชาชนรู้สึก ว่าเทศบาลคือหน่วยงานหลักที่จะ มาช่วยเหลือประชาชน - ต้องทำการชี้แจงให้ประชาชน เข้าใจถึงความสำคัญของการ แสดงความคิดเห็นและรับรอง ความปลอดภัยของประชาชนว่า จะไม่มีอันตรายใดแก่เขาเมื่อได้ แสดงความคิดเห็นแล้ว	11
	7		5
2.ด้านการจัดทำประชาคมและ แผนพัฒนา - การจัดทำประชาคมจำกัดด้านเวลา คือ เทศบาลจะจัดตอนกลางวัน ซึ่ง กระทบกับเวลาที่ประชาชนทำงานอยู่ - แผนบางแผนไม่สามารถทำได้ตาม ระยะเวลา	26	2.ด้านการจัดทำประชาคมและ แผนพัฒนา - ควรสอบถามประชาชนก่อนว่า จะจัดทำประชาคมเวลาใดถึงไม่ กระทบเวลาทำงาน - ควรวางแผนให้ชัดเจนเกี่ยวกับ แผนที่วางไว้เพื่อให้ดำเนินการได้ ตามระยะเวลา	12
	24		15

ตารางที่ 4.39 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
3.ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ - ประชาชนมีส่วนร่วมยังไม่มากนักเกี่ยวกับการตัดสินใจการทำงานของเทศบาล - กิจกรรมที่เทศบาลอาจมีวัตถุประสงค์ต่างกัน เช่น ประชาชนหวังคุณค่าทางจิตใจ เทศบาลหวังผลงานตามงบประมาณ	23 8	3.ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ - ควรมีระเบียบปฏิบัติให้ชัดเจนว่าจะมีประชาชนมีส่วนร่วมในระดับใด มากน้อยแค่ไหน - ควรหาจุดร่วมด้วยกันว่าควรจะทำอย่างไร เพื่อหาทางออกด้วยกัน และจะเป็นกิจกรรมที่ดีต่อชุมชนตลอดไป	21 6
4.ด้านการตรวจสอบ - การบริหารงานของเทศบาลมีความโปร่งใสน้อย - เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาลน้อย	20 35	4.ด้านการตรวจสอบ - ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมการตรวจสอบการทำงานของเทศบาลเพราะถือว่าเป็นหน่วยงานที่อยู่ในท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับจากประชาชนควรมีความโปร่งใสมากที่สุด	34
รวม	161	รวม	104

จากตารางที่ 4.39 ค่าความถี่ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 161 คน ได้เสนอปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย และค่าความถี่ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 104 คน ได้เสนอแนะทางแก้ไขปัญหการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย จำนวน 1,555 คน กลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรของทาร์โรวามาเน่ได้ 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยได้นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะนำเสนอต่อไปนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

1. แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่
2. แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย
3. แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 320 ชุด และได้ตรวจสอบแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 320 ชุด นำแบบสอบถามตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยแบบสอบถามเป็นมาตราวัดแบบ Rating Scale ซึ่งมีเกณฑ์การวัด 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด	คะแนนเฉลี่ย คือ 4.51-5.00
4	หมายถึง	ระดับมาก	คะแนนเฉลี่ย คือ 3.41-4.50
3	หมายถึง	ระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย คือ 2.51-3.50
2	หมายถึง	ระดับน้อย	คะแนนเฉลี่ย คือ 1.51-2.50
1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย คือ 1.00-1.50

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 และเป็นเพศหญิง จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 อายุระหว่าง 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดคือ อายุระหว่าง 18-30 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 รองลงมา มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 ปวส./อนุปริญญา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดคือระดับการศึกษาปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 ค้าขาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดคือ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมา มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 6-10 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดคือมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย สรุปการวิจัยได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ และด้านการตรวจสอบ ในขณะที่ด้านการแสดงความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1. การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็น โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โอกาสเข้าร่วมประชุมต่างๆ กับเทศบาลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม และมีโอกาสเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่เทศบาล ในขณะที่มี โอกาสแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกับนายกเทศมนตรี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ กับเทศบาลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การเข้าร่วมรับฟังการประชุมกับสภาเทศบาลในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และเทศบาลจัดเวทีประชาคมให้ประชาชนเสนอแนะปัญหาความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ในขณะที่การมีส่วนร่วมเสนอแนะปัญหาความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล เช่น ประเพณีลอยกระทง, สงกรานต์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ เทศบาลมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มกันทำกิจกรรม เช่น กลุ่มอาชีพต่างๆ และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหา ในขณะที่เทศบาลให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ/จัดจ้างของเทศบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

4. การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการตรวจสอบโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การรับทราบรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมที่เทศบาลจัดขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการที่เทศบาลจัดขึ้น และการใช้จ่ายเงินงบประมาณของเทศบาลมีความคุ้มค่าและตอบสนองความต้องการของประชาชนมากเพียงใด ในขณะที่เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5.1.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการตรวจสอบแตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติแตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติแตกต่างกัน

ประชาชนที่มีอาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการตรวจสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการตรวจสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) เป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ พิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ถ้าการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดงว่าสังคมนั้นมีความเป็นประชาธิปไตยต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาของนริศ ขำนุรักษ์ ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล ศึกษากรณี จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล

ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมกิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกองค์กรทางการเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้ คือ กระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการ ในฐานะที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกระบวนการทางการเมือง ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลและองค์กรทางการเมืองที่ครอบคลุมระบบปฏิสัมพันธ์ (interaction system) ทางการเมืองทั้งหมดจะส่งเสริมให้เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับการศึกษาของนริศ ขำนุรักษ์ ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล ศึกษากรณีจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของนริศ ขำนุรักษ์ ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล ศึกษากรณีจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบลมนัส นพรัตน์ ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลปากแพรก ผลการวิจัย พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่น

ประชาชนที่มีอาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการตรวจสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของรามิล พัฒนมงคลเชษฐ ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า อาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบลท่าลี่ ขาดการประชาสัมพันธ์ หรือมีการประชาสัมพันธ์ในวงแคบๆ เช่น เฉพาะสมาชิกสภา หรือประธานชุมชนเท่านั้น จึงเป็นสาเหตุให้ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าลี่ อยู่ในระดับปานกลาง อีกประการหนึ่ง อาจเป็นเพราะสมาชิกสภา และผู้นำชุมชน ประธานชุมชน ไม่ทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นและการใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมด้านต่างๆ เมื่อประชาชนถูกปิดกั้น จึงทำให้เกิดปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยมีส่วนร่วมด้านการตรวจสอบน้อย จึงเป็นเหตุให้การบริหารงานของเทศบาลมีความไม่โปร่งใส

5.3 ข้อเสนอแนะ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย มีประเด็นที่จะต้องนำเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากการศึกษารังนี้พบว่า

การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนามีค่าเฉลี่ย มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วม

ในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ และด้านการตรวจสอบ ในขณะที่ด้านการแสดงความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ดังนี้

1.1) ด้านการแสดงความคิดเห็น

-ควรมีวิชชากรหรือบุคลากรของเทศบาลออกไปสร้างความคุ้นเคย บอกกล่าว เพื่อให้ประชาชนรู้สึกว่เทศบาลคือหน่วยงานหลักที่จะมาช่วยเหลือประชาชน

- ต้องทำการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญของการแสดงความคิดเห็น และรับรองความปลอดภัยของประชาชนว่าจะไม่มีอันตรายใดแก่เขาเมื่อได้แสดงความคิดเห็นแล้ว

1.2) ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา

- ควรสอบถามประชาชนก่อนว่า จะจัดทำประชาคมเวลาใดถึงไม่กระทบเวลาทำงาน

- ควรวางแผนให้ชัดเจนเกี่ยวกับแผนที่วางไว้เพื่อให้ดำเนินการได้ตามระยะเวลา

1.3) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ

- ควรมีระเบียบปฏิบัติให้ชัดเจนว่าจะมีประชาชนมีส่วนร่วมในระดับใด มากน้อยแค่ไหน

- ควรหาจุดร่วมด้วยกันว่าควรจะทำอย่างไร เพื่อหาทางออกด้วยกัน และจะเป็นกิจกรรมที่ดีต่อชุมชนตลอดไป

1.4) ด้านการตรวจสอบ

- ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมการตรวจสอบการทำงานของเทศบาล เพราะถือว่าเป็นหน่วยงานที่อยู่ในท้องถิ่น ที่เก็บภาษีจากประชาชนควรมีความโปร่งใสมากที่สุด

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรทำการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในทุกๆ ด้าน ตามโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจะได้นำส่วนที่บกพร่องไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปสู่การพัฒนาเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

2) ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในทุกๆ ด้าน ตามโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจะได้นำส่วนที่บกพร่องไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปสู่การพัฒนาเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

3) ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทาง รูปแบบ และปัจจัย ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจะได้นำส่วนที่บกพร่องไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปสู่การพัฒนาเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

- กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง. หลักการและเทคนิคการสร้างเสริม การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของ
ประชาชน. กรุงเทพมหานคร : สาธารณสุขมูลฐานภาคกลาง, 2540.
- การปกครอง, กรม. คู่มือการปฏิบัติการเงินการคลังองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539.
- จิร โชค วีระชัย และคณะ. รัฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2538.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. การระดมประชาชนเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
- ณรงค์ สินสวัสดิ์. จิตวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.
- เทศบาลตำบลท่าลี่. แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2552-2554). เลข : เทศบาลตำบลท่าลี่, 2552.
- นันทวัฒน์ บวรมานันท์. การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด, 2543.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. กลวิธีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา
ชนบท. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, 2527.
- _____ . แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน.
กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, 2527.
- บุญเรือง บุรภัคดี. แนวคิดการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2547.
- ประธาน คงฤทธิศึกษากร. การกระจายอำนาจการปกครองในเทศบาล. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง, 2539.
- ไพรัตน์ เคชะรินทร์. นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน
ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์,
2527.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาชุมชน, 2536.

สมบูรณ์ เศรษฐสมบูรณ์สุข. หลักปฏิบัติงานและความรู้เทศบาล กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุตรไพศาล, 2551.

สมพันธ์ เศรษฐอริก. ใฝ่ฝันเพื่อหมู่บ้าน. กรุงเทพมหานคร : เอดิสัน, 2531.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. การพัฒนาชุมชนแบบจัดการ. กรุงเทพมหานคร : หจก. เอ็มเทรคดิ่ง, 2536.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ธรรมนูญบาลกรณีสี่มีส่วนร่วมของประชาชน และกระบวนการด้านสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สายธาร, 2544.

สำนักพัฒนาบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549.

สิทธิพันธ์ พุทธหนู. ทฤษฎีพัฒนาการเมือง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536.

สุกรานต์ โรจนวงศ์ และคณะ. สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2540-2541. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2542.

2. วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / งานวิจัย

กรรณิกา ชมดี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.

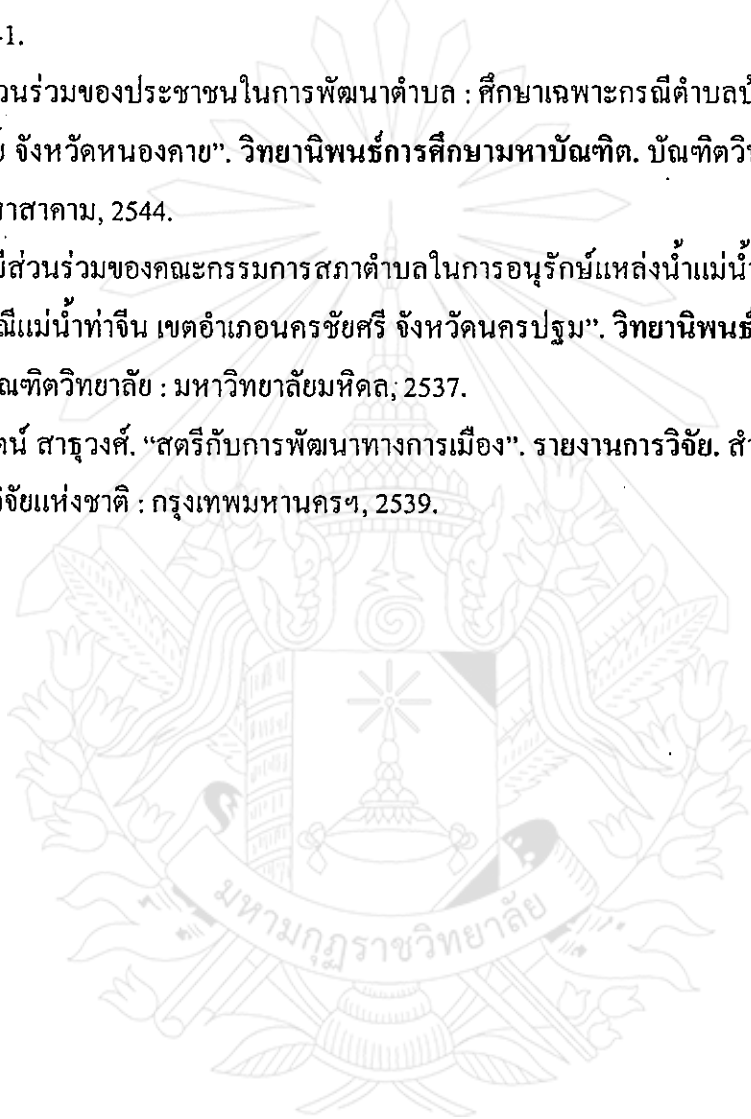
จิรัฐภาคย์ อินแก้ว. “บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2549.

คุณวุฒิ ทิพจรูญ. “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานทางสังคมและการเมืองของคณะกรรมการฝ่ายบริหารเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2551.

ธนวัฒน์ ปิ่นแก้ว. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของเยาวชนในกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล : กรณีศึกษาศูนย์เยาวชนตำบลนาพันสาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี”. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2539.

- ชภัทธร จำรูญศิริ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลนาอาน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย”. สารนิพนธ์ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2549.
- นริศ ขำนุรักษ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดหนองบัวลำภู”. ภาคนิพนธ์บริหารศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538.
- นุกุล วัฒนการ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- ประหัต ยะคะนอง. “ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารราชการของหน่วยงานปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลฉะเชิงเทรา”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- มนัส นพรัตน์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลปากแพรก”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.
- รามิต พัฒนมงคลเชษฐ. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.
- เรืองยศ ปรีดี. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตชนบท จังหวัดกาฬสินธุ์”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- ศลิษา พึ่งแก้ว. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้ : ศึกษากรณีป่าชุมชนบ้านห้วยแก้ว อำเภอต้นก้าแพง จังหวัดเชียงใหม่”. ภาคนิพนธ์บริหารศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2537.
- สมบูรณ์ กนกหงส์. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.

- สิทธิศานต์ ทรัพย์ศิริ โสภาก. “การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย : กรณีศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย”.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.
- สุรชาติพิศ ธีวสุกุล. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.
- สุภาพ ศรีเมือง. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธารมณ์ จังหวัดหนองคาย”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- อุดม เข้มชื่นพงศ์. “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสภาตำบลในการอนุรักษ์แหล่งน้ำแม่น้ำท่าจีน : ศึกษาเฉพาะกรณีแม่น้ำท่าจีน เขตอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล; 2537.
- อรทัย ก๊กผลและโสภารัตน์ สาธุวงศ์. “สตรีกับการพัฒนาทางการเมือง”. รายงานการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร, 2539.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

วุฒิการศึกษา Ph.D. (A.I & A.S.)
 ตำแหน่ง อาจารย์ / ผู้ช่วยอธิการบดี
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชณพงศ์ ศรีจันทร์

วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

3. นายวิศักดิ์ ไครบุตร

วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา)
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

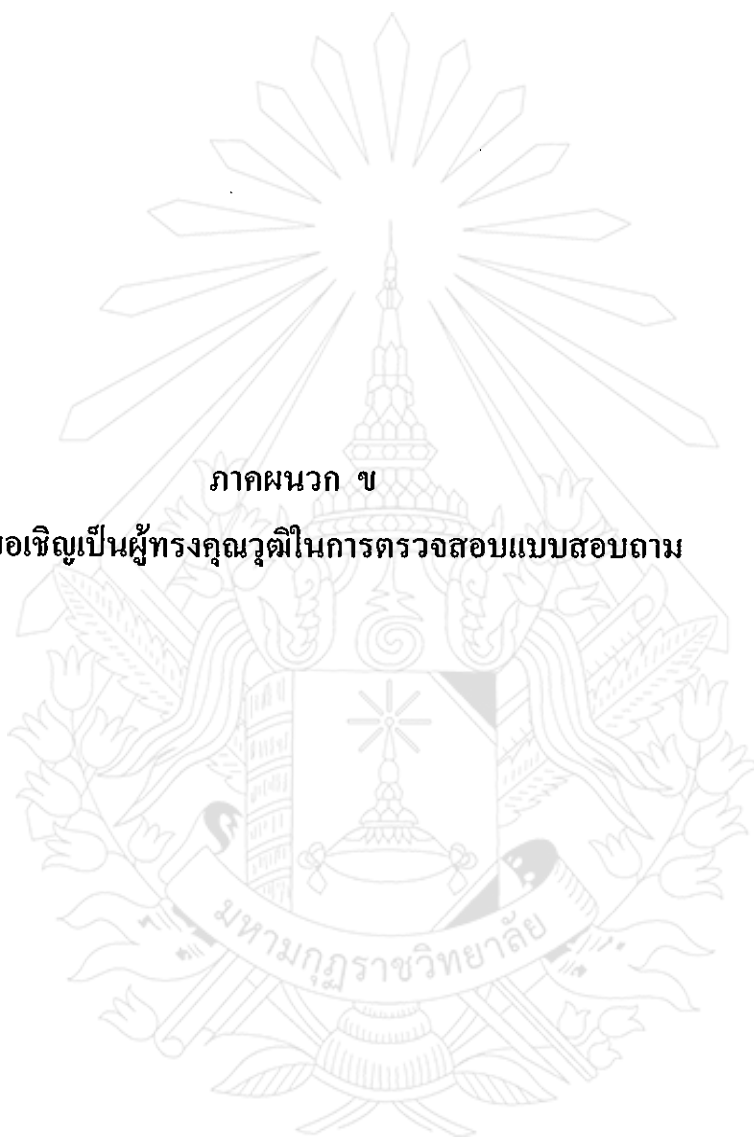
4. นายบรรจบ โชติชัย

วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ภาษาอังกฤษ)
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

5. นายสมพ อุกประโคน

วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)
 ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ภาคผนวก ข
หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๖๑๖

ที่ ศธ ๖๐๑๖ (๒.๒) / ๖๐๑๕

วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร ผศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

ด้วยนายเอกสิทธิ์ ฐานะบุตร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสตรจารย์การปกครอง รุ่นที่ ๔ / ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ จังหวัดเลย โดยมีพระ ดร.วราวุธ สีลาวุธ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และพระครูปริยัติสังฆญาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้แนบแบบสอบถาม ๑ ชุด และโครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด มาพร้อมแล้ว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๖๑๖
ที่ ศร ๖๐๑๖ (๒.๒) / ๖๐๑๕ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๒
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร ผศ. ชัยณพพงศ์ ศรีจันทร์

ด้วยนายเอกสิทธิ์ ฐานะบุตร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสตรบัณฑิตการปกครอง รุ่นที่ ๔ / ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ จังหวัดเลย โดยมีพระ คร. วราวุธ สีลาวัณย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และพระครูปริยัติสังฆญาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้แนบแบบสอบถาม ๑ ชุด และโครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด มาพร้อมแล้ว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

(พระครูกิตติสารสมณทรัพย์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๖๑๖
ที่ ศธ ๖๐๑๖ (๒.๒) / ๖๐๑๕ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๒
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร อาจารย์บรรจบ โชติชัย

ด้วยนายเอกสิทธิ์ ธนะสูตร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาขารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๔/ ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าดี จังหวัดเลย โดยมีพระ ดร. วราวุธ สีลาวุโร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และพระครูปฏิบัติสังงญาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้แนบแบบสอบถาม ๑ ชุด และ โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด มาพร้อมแล้ว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

(พระครูกิตติสารสมณห์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษามัธยมศึกษาวิทย์วิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๖๑๖

ที่ ศร ๖๐๑๖ (๒.๒) / ๖๐๑๕

วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร อาจารย์ทวีศักดิ์ ไกรบุตร

ด้วยนายเอกสิทธิ์ ฐานะบุตร นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๔ / ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ จังหวัดเลย โดยมีพระ ดร. วราวุธ สีลาวัณย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และพระครูปฏิบัติสังฆญาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้แนบแบบสอบถาม ๑ ชุด และโครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด มาพร้อมแล้ว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

(พระครูกิตติสารสมณต์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๖๑๖
ที่ ศร ๖๐๑๖ (๒.๒) / ๖๐๑๕ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๒
เรื่อง ขอเจริญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร นายสมพบ อุกระโโคน

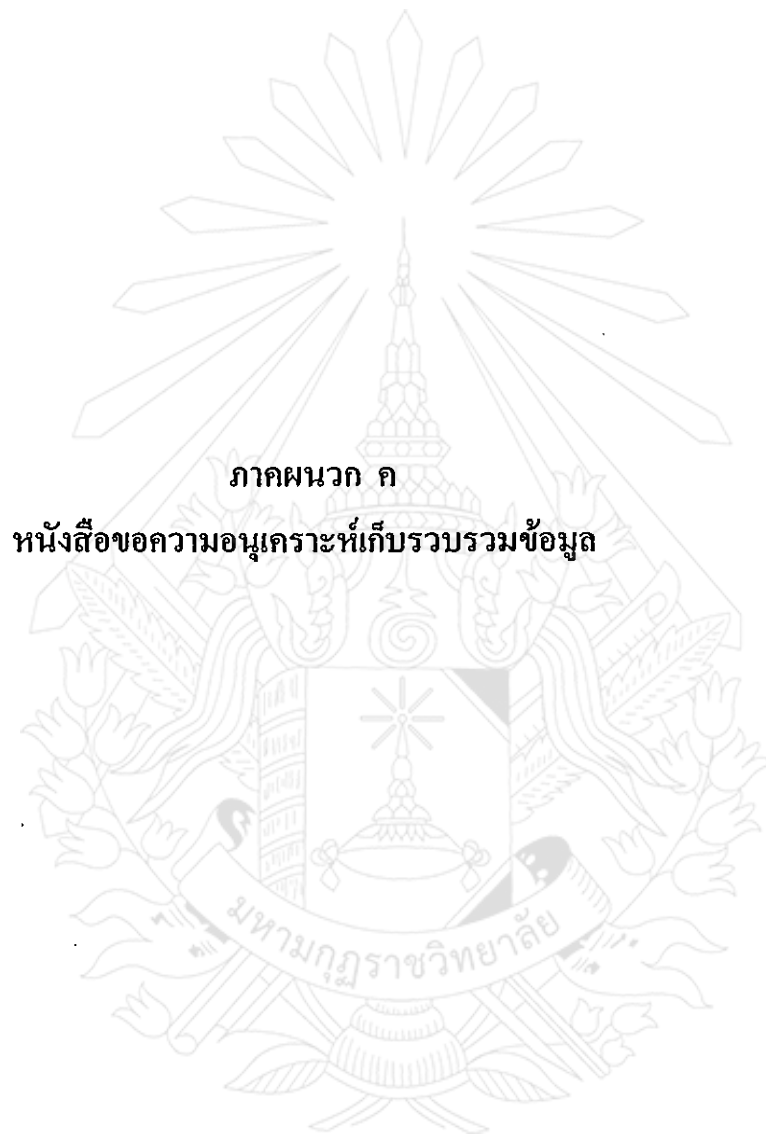
ด้วยนายเอกสิทธิ์ ธนะสูตร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาขารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ ๔ / ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ จังหวัดเลย โดยมีพระ ดร. วราวุธ สีลาวัโร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และพระครูปริยัติสังฆญาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้แนบแบบสอบถาม ๑ ชุด และ โกรงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด มาพร้อมแล้ว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

(พระครูกิตติสารสุมนต์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6016(2.2) /ว019

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042) 814616 โทรสาร (042) 830686

18 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลท่าลี่

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามการวิจัย 1 ชุด

ด้วยนายเอกสิทธิ์ ษณะสูตร นักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 4/2550 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบในการทำสารนิพนธ์เรื่องการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ จังหวัดเลย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากท่านเพื่อใช้ในการจัดทำสารนิพนธ์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

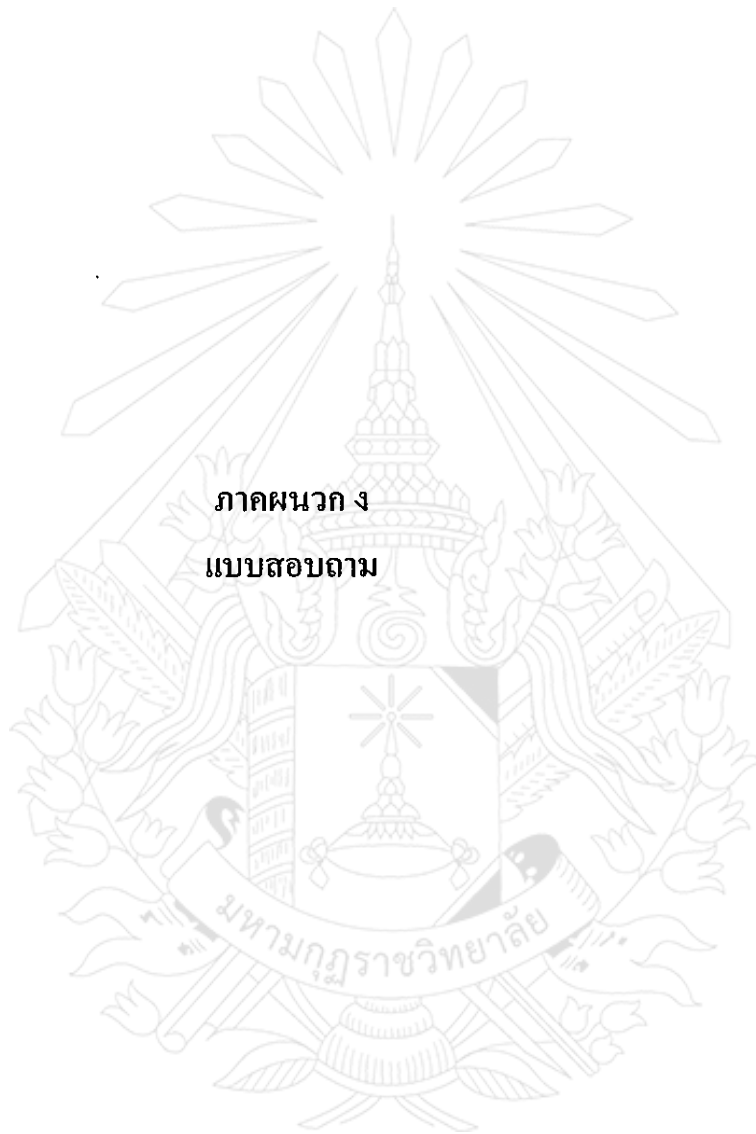
ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ง

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

คำชี้แจงแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์
สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

2. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย มี 4 ด้าน (การมีส่วนร่วม) คือ
ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เรื่อง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาล
ตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

ขอความกรุณาท่านได้ตอบคำถามทุกข้อให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อจะได้ข้อมูล
ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จะนำเสนอข้อมูลในภาพรวม ไม่
เจาะจงบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ และจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม
แต่อย่างใด ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลท่าลี่ ต่อไป

จึงขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายเอกสิทธิ์ ธนะสูตร)

นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย / ลงใน () ตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 18-30 ปี

() 31-40 ปี

() 41-50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษา/ปวช.

() ปวส./อนุปริญญา

() ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี

4. ท่านมีอาชีพหลัก

() เกษตรกรรม

() ค้าขาย

() รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

() รับจ้างทั่วไป

5. ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่

() ต่ำกว่า 5 ปี

() 6-10 ปี

() 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามด้วยความเป็นจริง ในปี พ.ศ.2551 ที่ผ่านมา ท่านมีส่วนร่วมทางการเมืองในเทศบาลตำบลท่าลี่ ในด้านต่างๆ ดังนี้หรือไม่

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	1.ด้านการแสดงความคิดเห็น มีโอกาสร่วมประชุมต่างๆกับเทศบาล					
2	ได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม					
3	มีโอกาสเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่เทศบาล					
4	มีโอกาสแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกับสมาชิกสภาเทศบาล					
5	มีโอกาสแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นกับนายกเทศมนตรี					
6	2.ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา เทศบาลจัดเวทีประชาคมให้ประชาชนเสนอแนะปัญหาความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล					
7	เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล					
8	มีส่วนร่วมเสนอแนะปัญหาความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล					
9	เข้าร่วมรับฟังการประชุมกับสภาเทศบาลในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาตำบล					
10	มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ กับเทศบาล					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
11	3.ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในหมู่บ้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหา					
12	เทศบาลมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มกันทำกิจกรรม เช่น กลุ่มอาชีพต่างๆ					
13	ประชาชนเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาตำบลของเทศบาล					
14	เทศบาลให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ/จัดจ้างของเทศบาล					
15	เทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล เช่น ประเพณี ลอยกระทง,สงกรานต์					
16	4.ด้านการตรวจสอบ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการที่เทศบาลจัดขึ้น					
17	รับทราบรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมที่เทศบาลจัดขึ้นมากเพียงใด					
18	การใช้จ่ายเงินงบประมาณของเทศบาลมีความคุ้มค่าและตอบสนองความต้องการของประชาชนมากเพียงใด					
19	การบริหารงานของเทศบาลมีความโปร่งใสมากเพียงใด					
20	เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล					

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Question) เรื่อง ข้อเสนอเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

3.2 ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา

.....

.....

.....

3.3 ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ

.....

.....

.....

3.4 ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการตรวจสอบ

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

3.1 แนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

3.2 แนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการจัดทำประชาคมและแผนพัฒนา

.....

.....

.....

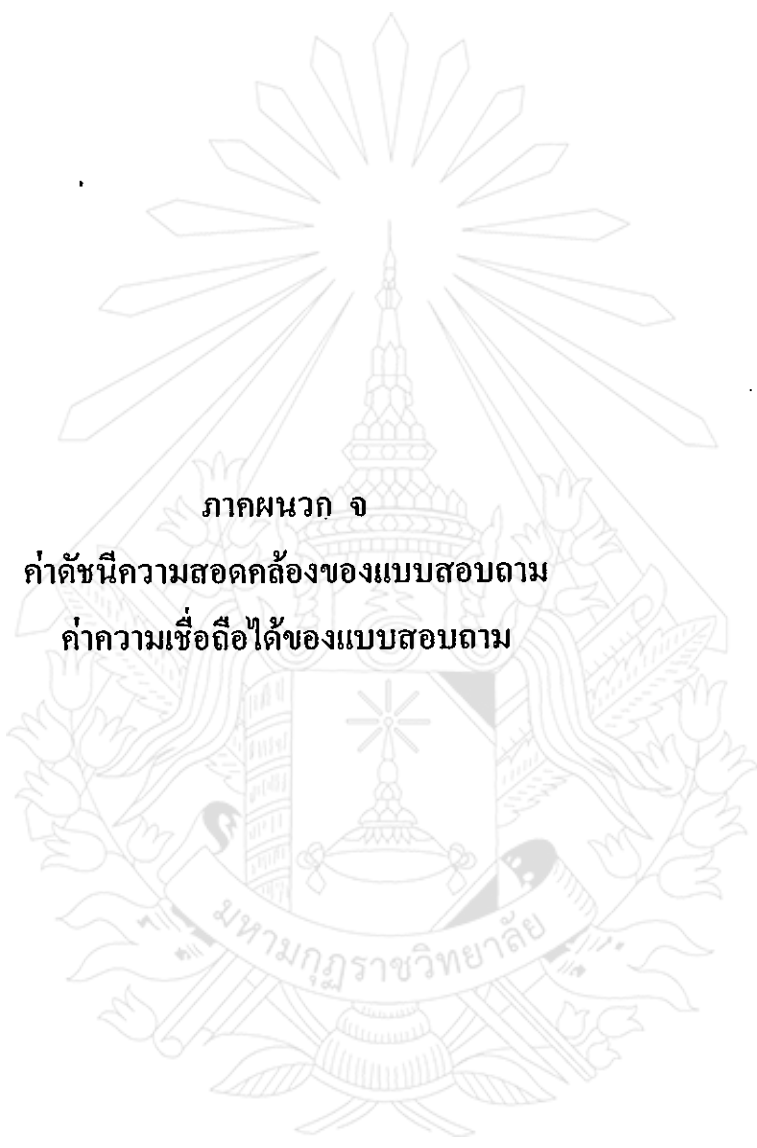
3.3 แนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
และร่วมปฏิบัติ

.....
.....
.....

3.4 แนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการตรวจสอบ

.....
.....
.....

ภาคผนวก จ

คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม

แสดงค่ามาตรฐานของเครื่องมือตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยเรื่อง
 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น :
 ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ข้อ 1	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 2	1	0	1	1	0	0.60	ใช้ได้
ข้อ 3	1	1	1	1	-1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 4	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 5	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 7	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 8	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 9	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 10	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 11	1	1	1	1	-1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 12	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 13	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 14	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 15	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 16	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ข้อ 17	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 18	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 19	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 20	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

Item-Total Statistics

ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	58.83	82.971	.163	.838
2	58.93	81.789	.264	.832
3	59.70	82.424	.268	.831
4	59.80	76.648	.659	.814
5	60.20	82.028	.299	.830
6	58.97	78.378	.521	.820
7	59.17	78.282	.614	.817
8	59.40	75.697	.704	.812
9	59.13	78.602	.425	.824
10	58.70	78.493	.390	.826
11	58.70	78.769	.464	.822
12	58.47	79.982	.379	.826
13	59.20	77.131	.639	.815
14	59.57	75.220	.583	.816
15	58.13	83.775	.106	.842
16	59.00	76.414	.552	.818
17	58.87	77.913	.572	.818
18	59.57	80.944	.360	.827
19	59.73	82.478	.210	.835
20	59.63	82.102	.223	.834

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.832	20

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นายเอกสิทธิ์ ณะบุตร
วัน/เดือน/ปี เกิด	13 พฤษภาคม พุทธศักราช 2519
สถานที่เกิด	294 หมู่ที่ 1 ตำบลเชิงกลม อำเภอปากชม จังหวัดเลย
ที่อยู่ปัจจุบัน	28 หมู่ที่ 2 บ้านท่าลี่ ตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย
การศึกษา	
พ.ศ.2542	จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่สถาบันราชภัฏเลย จังหวัดเลย (เอกนิเทศศาสตร์) สาขาการประชาสัมพันธ์
หน้าที่การงาน	
พ.ศ.2545-2547	เจ้าหน้าที่ธุรการที่องค์การบริหารส่วนตำบลถึงชั้น อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี
พ.ศ.2547-2548	เจ้าพนักงานธุรการที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากปวน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
พ.ศ.2548-ปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา ณ เทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย (บุคลากรทางการศึกษา)
สถานที่ทำงาน	กองการศึกษาเทศบาลตำบลท่าลี่ สำนักงานเทศบาลตำบลท่าลี่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย โทรศัพท์ 0-4288-9219 ต่อ 110